

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgőny cím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megérkezik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre	960 Lej
Fél évre	480 Lej
Negyed évre	240 Lej
Havonta	80 Lej

Hirdetések díjazás szerinti

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Az ifjuság fegyelme.

„A diákok törődjenek a tanulással, a többi kérdést bízzák a kormányra.”

Ezeket a márványba vésendő szavakat Averescu generális, Románia miniszterelnöke írta egy körvényre, amelyben a cernauti diákok kériék az ott megjelenő „Morgen” című német napilap betiltását. Ennek kapcsán a miniszterelnök erélyes utasítást adott ki az egyre sürgetőbb ismétlődő diákvizágások végleges megszüntetése céljából. Averescu generális a közoktatásügyi miniszterhez írott levelében határozottan kifejti, hogy a kormánynak nincs szüksege a diákság segítségére a nemzeti érdekek és a rend megvédéséhez, mert hiszen rendelkezésére állnak a törvényes eszközök. Ez magyarul és világosan annyit jelent, hogy az államhatáron végre megsokalták a diákok politikai és társadalmi szereplését és közzétételét, de nem kér belőle.

Kissé elhúzótt Averescu tábornok erélyes fellépése, amely ha mindjárt kormányra kerülése után történt volna meg, nem került volna sor a cernauti-4 véres zavargásokra és még ma is élne az a Falik Dávid nevű zsidó tanuló, akét egyik antiszemita diáktársa lőtt agyon egy törvényszéki tárgyaláson. És nagyon sok bevert fej, bezúzott ábrak maradt volna épseggben, ha a miniszterelnök már hónapokkal ezelőtt lép fel hasonló eréllyel a diáktüntetések ellen. Mint már hónapokkal ezelőtt is visszhangzott az ország az egyetemi városok diákjainak izgalmas tüntetéseitől. Napirenl leh-váltak és vannak a főiskolákon antiszemita heccok, hangos demonstrációk. Az ország közvéleménye akkor sem a diákokat hibáztatta e kilengések miatt, amelyek azonban alkalmasak voltak arra, hogy a művelt Nyugaton aláássák Románia tekintélyét. Hanem akkor is, most is azokat a többé-kevésbé titokban maradó, lelkiismeretlen, izgatókat és felbujtókat tartották főbűnösöknek abban a perben, amelyet az ország közvéleménye indított a nyugtalanító, zavaró jelenségek ellen, akik a jóhiszemű és az ifjuság kiróbbanó hevével fűtött diákságot ezekbe a kínos és ártalmas kalandokba bevitték.

Kiskalheri politikai grajlerosok mérgező és ostoba jelszavakkal kerítették hatalmukba a romániai ifjuság könnyen formálható lelkét és végzetes befolyást szereztek maguknak ezen a néven. Ártottak ezzel az ország rendjének és tekintélyének, de főleg és elsősorban magának az ifjuságnak, amelyet kitűnőféle politikai akciókkal elvontak a tanulástól és a közszereplés bacillusait ültették az életre készülő lelkékben. Románia jövőző vezető-generációját mélyezték meg ezek a politikai kalandorok és hatásukat minden bizonynyal szenvedni fogja az az elkövetkezendő garnitúra, amely a mai egyetemi ifjak közül kerül majd az ország élére. Ezeknek a lelkiismeretlen agitátoroknak köszönhető, hogy az egyetemi hallgatók egy tekintélyes része gyűlésiken, megbeszélésekem költi el idejét ahelyett, hogy a tankönyveket tanulja és a tudomány vértjével szerelné fel magát az élet harcaira.

Elsősorban tehát ezekkel a felbujtókkal kell végeznie Averescu generálisnak, ha komolyan és egyszerűsmindenkorra véget akar vetni a diákok zavargásainak. Az okokat kell megszüntetni, hogy az okozatok megszűnjenek. A szegénysorsú diákok nyomorognak az alma mater falai körül és egyre gyűl bennük az elkeseredés, amelynek lendítő és kártékony

erejét használják ki saját kicsinyes politikai céljaikra azok, akik a diákságot ezen az úton irányítják. A kormánynak elsőrendű kötelessége tehát, hogy megszüntesse a diáknymort és

a tanulásmak nyugodt, gondtalan lehetőségét biztosítsa. Akkor aztán joggal és még erélyesebben követelheti a diákok fegyelmességét és engedelmességét.

Presan tábornok királyi kihallgatáson.

Politikai kombinációk nemzeti kormány megalakításáról.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) Presan tábornok kihallgatáson jelent meg a királynál, ami politikai körökben nagy érdeklődést keltett. A lapok hasábot szentelnek az eseménynek és az A d e v e-

rul azt írja, hogy a kihallgatás a nemzeti kormány megalakításával van kapcsolatban. A lap szerint Averescu tábornok is érdeklődéssel fogadta a kihallgatás híret.

A takisták kiléptek a nemzeti-parasztpártból.

Uj kormányttámogató pártot alakítottak. — Lupu nagyszabásu párt-szervezésbe kezdett. — Lapedatu mégis távozik a kormányból.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) Politikai bankett talán soha nem volt olyan fordulópontot jelentő kihatással egy ország belpolitikájára, mint a régi parasztpártiak által Lupu dr. tiszteletére rendezett szombat esti vacsora. Noha előrelátható volt és politikai körökben számoltak azzal, hogy Lupu dr. akciója nem maradhat csupán a nemzeti-parasztpárt magánügye, a bankett utáni két nap érdekes eseményei — amelyek máris egy egészen új irányu belpolitika kontúrjait rajzolják meg — mégis nagy meglepetéssel szolgáltak. Mint a Cuvantul értesül, a nemzeti-parasztpárt újabb szakadás előtt áll. Ezt ugyan Maniuek — mint a lap írja — „tisztítási folyamatnak” nevezik, azonban a politika berkeiben teljesen ismeretesek azok az okok, amelyek miatt most több ismert nevű politikus is kilép a fuzionált két pártból. Ezek között Misu Cantacuzino, Gr. Filipescu, Emanuel Antonescu és Gabba Stefanescu, az ismert volt takista vezérek volnának, akik — mint ismeretes — két hónappal ezeitől arra bírták rá Maniu Gyulát, hogy kollaborációra irányuló tárgyalásokat kezdjen a kormánnyal. Ezek a tárgyalások azonban nem vezettek eredményre s a volt takistáknak most kapóra jött a Lupu dr. által teremtett kritikus helyzet, amennyiben — mint arról a Cuvantul értesül — tegnap az összes takisták bejelentették, hogy kilépnek a nemzeti-parasztpártból s mint az ujonnan feltámasztott takista-párt vezérei megállapodásokat kötöttek a néppárttal a kormány támogatására. Cantacuzinóék elhatározása azonban szintén nem marad következmény nélkül, amennyiben — a Cuvantul szerint — még több ismert politikusnak a nemzeti-parasztpártból való kilépését is befejezett ténynek tudják.

Lupu dr. ugyanis manifesztációja következtében a legnagyobb apparátussal folytatja a toborozást, a feltámasztott régi parasztpárt számára, amelynek vezetését különben a legközelebbi időre összehívandó kongresszus határozatáig a Lupuval együtt kilépett parlamenti képviselőkre bízták. Az eddigi tervek szerint a kongresszust május első napjaiban tartánák meg, amikor is a szervezkedést nagyjában elvégezték. Az új parasztpárt organizációs munkálatait Mazilu volt képviselőre bízták, aki a mai napon már vidékre utazott az előmunkálatok megkezdésére. A Cuvantul értesülése szerint Lupu dr. a szerdára tervezett kamarai deklarációját feltétlenül megtartja s ezzel egyidejűleg felhívást intéz az ország népéhez. Az Aurora ma ujra, mint a parasztpárt

hivatalos lapja jelent meg és vezető helyen bejelenté, hogy a fuzió óta semmiféle anyagi segítséget nem kapott a nemzetipárttól, pedig ennek is hivatalos organuma volt. A Lupta azt hiszi, hogy Lupu deklarációja után a kamarában Averescu felszólal, aki részletes exozét tart, amelynek folyamán a belügyi helyzetre is ki fog térni.

Azonban mindezek a belpolitika tövő kialakulására feltétlenül jelentékeny események sem voltak képesek háttérbe szorítani a pénzügyminiszteriumban keletkezett válság kérdésében a kormánypárton történt több komplikációkat, amelyek — a Cuvantul szerint — ismét Lapedatu ellen nyílvánultak meg, akét a néppárt és a kormány többsége is bojkott alá vet. A néppártnak ezt az elhatározását ujabban a Lapedatu által elkészített új bélyegtörvényjavaslat váltotta ki. Lapedatu helyzetének súlyosságát jelenti különben az is: — írja a lap — hogy a pénzügyminiszter bár fűzőfához fordult, eddig egy kormánypárti képviselőt sem talál, aki hajlandó lett volna az új bélyegtörvénytervezet előadósi tisztét vállalni. Hír szerint Lapedatu ezt a körülményt közölte Averescuval is, aki azonban a többség intranzigenciájára való tekintettel a kérdésben még nem foglalt állást, ami viszont — a Cuvantul szerint — Lapedatu most már végleges bukását jelenti.

Egységesítik

a tisztviselők fizetését.

Pénzügyminiszteri rendelet Aradváros vezető-ségéhez.

(Arad, február 22.) Beszámoltunk annak idején arról, hogy Manoiescu pénzügyi államtitkár tervezetét dolgozta ki, amely azt célozta, hogy a köztisztviselők fizetését az aranyparitásig fel kell emelni. Ezzel kapcsolatban ma megkeresés érkezett a miniszteriumból Aradváros vezetőségéhez, amelyben felszólította a várost, ismertesse az aradi városi tisztviselők fizetéseit és tegyen javaslatot a fizetések egységesítésére vonatkozólag is. Ma ugyanis az a helyzet, hogy ugyyszólván városok szerint változik az egyenlőrangú tisztviselők fizetése. A miniszteriumban most dolgoznak az egységesítésen és minden várost felkérnek arra, tegyen erre vonatkozólag megfelelő javaslatot. Egyben a városoknak be kell jelenteniük azt is, hogy a tisztviselők fizetése 1914-ben milyen magas volt. Aradváros vezetősége a napokban veszi tárgyalás alá ezt a kérdést és azután nyomban megteszi a miniszteriumnak a kért előterjesztést.

Német nagybirtokosból aradi fotografus.

Főúri kastélytól a fényképészlencsésig. — Freiherr von Carl B. hesseni nagybirtokos Aradon. Küzdelmes utazás a szerencse váltakozó kerekén.

(Arad, február 22.) Egy ódon patinájú várkastély néz farkasszemet a vörös fényvel lenyugovó nappal. Cselédek és inasok egész serege szorgoskodik a kastély termelben s udvarán és a munka csak akkor szünetel néhány pillanatra, amikor egy mosolygóarcu, délceg fiatal ulánushadnagy vágat be az udvaron.

— A méltóságos ur megérkezett — száll a hir.

A méltóságos ur, Freiherr von Carl B. — a poroszországi Hessen tartományban levő kastély s a körülötte fekvő 280.000 hold földbirtok várományosa — pedig vigan fűtőrézve haladt szobája felé. A véres háboru már javában tombolt, a fiatal hadnagy csak néhány napi szabadságra jött haza, édesanyja látogatására. És pár nap múlva az alázatosan hajlongó cselédség sorfala közt hagyta el kastélyát, hogy megint a harctérre menjen. Valahol messze, beláthatatlan és érzékelhetetlen távolságban az emberi sorsok intézője már komor mosollyal kuszálta össze Freiherr von Carl B. ulánushadnagy életfonalát.

A forrongó vulkán tetején.

1918-at irtak és egész Németország forrongó vulkán volt, amelynek tetején a vérszagtól ittas emberek jártak megveszekedett haditáncot. A vesztett háborúért a császárt okolták, akinek el kellett hagynia trónját és koronáját odadobnia koncul a felzúgott tömegnek: csupán az arisztokraták és nemesek egyrésze maradt hű hozzá, ezek között volt Freiherr von Carl B., a fiatal ulánushadnagy is. Összeesküvést szöttek a császár trónjának megmentésére és a vége az volt, hogy nekik is menekülniök kellett. A fiatal hadnagy még hazautazott a hesseni kastélyba, elbucszott édesanyjától s futott tovább. Most már nem alázatos szolgasorai között... Visszament Berlinbe, ahol tisztársai biztatására jelentkezett az orosz bolszevizmus legyőzésére alakult „vasdivízió”-nál, amely von der Goltz pása tábornok vezetésével megindult az oroszok ellen. 150.000 ember ment küzdeni a szovjet ellen, azzal biztatták őket, hogy Dünaborg körül letelepedhetnek s ott élhetnek békén a császár visszajöveteléig. Vissza is verték az orosz sereget, azonban az elfoglalt területet a francia és angol katonaság szállta meg, amely hallani sem akart még csak a letelepedés gondolatáról sem. A csalódott emberek egyrésze ekkor a Denikin-hadsereghez lépett be, amely Koltsák tábornok vezetésével küzdött a vörös terror ellen. Freiherr von Carl B. is ezek között volt. A tisztek egyéves, a katonák hathónapos szerződést kötöttek a fehérek parancsnokságával. Koltsák egy szép napon azzal lepte meg tisztjeit, hogy a Kaukázusba mennek harcolni. A német tisztek gondolkodóba estek, tudták, hogy onnan igen kevesen térnének vissza és többen elhatározták, hogy nem vesznek részt a kalandos vállalkozásban. Otthagyták a hadsereget és szétszéledtek.

Új jövő felé.

Freiherr von Carl B. szomorú gondolatokkal küzdött. A jövő képe sötétebb meredt eléje. Közben megtudta, hogy édesanyjának Hollandiába kellett menekülnie miatta, birtokait pedig elkobozták s nincs egyetlen zug sem, amelyet otthonának nevezhet. Tépeldőve töltötte át azt az éjszakát, amelyen tisztársaival megbeszélte a hadsereg elhagyását, majd másnap hirtelen elhatározással Finnországba utazott. Onnan bujdosva, nagy kerülő utakon Romániába jutott, s itt próbált új jövőt, egzisztenciát keresni. Mire ideért, észébe ötlött, hogy jelentkezik a román hadseregbe való főlvetelre. Ez Bucurestiben meg is történt és Freiherr von Carl B. a 19-ik divízióhoz került hadnagyi rangban. Hamarosan elsajátította az államnyelvet és szerény, előkelő viselkedésével megnyerte felebbvalói és tisztársai rokonszenvét. Három esztendőn keresztül katonáskodott, végül azonban elhatározta, hogy polgári foglalkozást keres magának és belép a civileletbe. Beadta lemondását és Aradra jött.

Aradon csakhamar az egyik állami hivatal tisztviselője lett, azonban az állami hivatalnokok sanyaru fizetése súlyos anyagi gondokba

kergették. Az Élet mind keményebben nehezedett a valaha kényelemhez és fényezéshez szokott flatalembere. Otthagytá az állami hivatalt és magántisztviselője lett egy előkelő aradi vállalatnak. A fixizetés azonban itt sem volt elég és végre egy merész fordulattal — fénykorában nagyszerű amatőr volt — Freiherr von Carl B. fényképész lett. Azóta a 280 ezer holdas földbirtok várományosa mint szerény, egyszerű fényképész küzdök a létért Aradon. Megszerezte a román állampolgárságot és nagyon titkolja, hogy nemesi származású.

Revízió alá veszik az állami szerződéseket.

Az állam és a magánosok, valamint a magánosok között létrejött megállapodások felülvizsgálása vagy felbontása.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Megbízható értesülések szerint a kormány törvényjavaslatot terjeszt a parlament elé, melynek az a célja, hogy revízió alá vegye, esetleg sztorizozza az állam és a magánosok között, valamint magánosok és magánosok között bizonyos időpontban létrejött szerződéseket. A javaslatot, melynek bizonyos mértékig valorizációs jellege van, elsősorban a világháboru alatt és a békekötés első éveiben létrejött szerződések revíziója érdekében készítik el az igazságügyminiszter utmutatása mellett. Tekintettel arra, hogy egy ilyen törvényjavaslat nagy megrázkódtatást vonhat maga után az ország gazdasági életében, a törvényjavaslatot előkészítő bizottság kimondotta, hogy a már lebonyolított tranzakciókra, illetve lejárt szerződésekre az új törvény nem vonatkozik.

A javaslat első szakasza kimondja, hogy a szerződő felek bármelyikének kérésére bírói uton kérni lehet az olyan szerződések revízióját, melyeknél megállapítható, hogy a háboru, vagy annak következményei folytán a szerződés tárgyát képező ellenszolgáltatás értéke nem felel meg az értéknek, amelyet a szerződő felek a szerződés megkötése pillanatában szem előtt tartottak. A bíróság semmisenek jelenthet ki bármilyen eladást, bérbeadást, lakbérleti szerződést, mely a törvény életbe-

su, hogy valamikor ki volt és hogy néhány évvel még szemébe nevetett volna annak, aki ezt a jövőt jósolta volna...

És a Remény új nitet ad...

A napokban azután történt valami, ami új erőt ontott Freiherr von Carl B. csüggedő szívébe, új hitet adott a további küzdelemhez. Levél érkezett, amely tudtul adta, hogy közeleg a szebb, a fényesebb jövő, hogy utban amnesztia, amely visszaadja a hatalmas birtokot, a fényes kastélyt, a gondtalan életet. Berlinben megkegyelmeznek az akkori puccskisérletben résztvevő tiszteknek s ebben az esetben B. is visszatérhet hazájába és átveheti javait. A fényképész kis hónapos szobájába most rózsás fényt áraszt a Remény, amely ujra visszavarázsolja a mult csodás képeit... (m. r.)

lépte előtt jött létre, ha annak végrehajtása még nem kezdődött meg. A törvény jogot ad a bíróságnak arra, hogy felbontsa a következő szerződéseket, amennyiben azok 1918. november elseje előtt jöttek létre:

1. Kereskedelmi jellegű, kitermelésre szóló, erdőeladási és általában bármilyen ingó vagyona vonatkozó adásvételi szerződés, amennyiben bármelyik felet szukszesszive, vagy határidőre szóló teljesítésre kötelezi. E szakasz rendelkezései alá esnek a haszonbérleti szerződések.

2. Revízió alá lehet vétetni valorizációs szempontból az életjáradék szerződéseket, a teljes ellátásra és közmunkák koncessziójára vonatkozó szerződéseket, melyek legkésőbb a törvény kihirdetéséig jöttek létre. Az improvizációs törvény alapján kérni lehet a javaslat által körülírt szerződések és üzleti megállapodások még végre nem hajtott részeinek módosítását is.

Az ilyen alapon hozott revíziós határozatok nyolc napon belül jogerőre emelkednek, ha a fél, akinek a kötelezettségeit megváltoztatta, nem bontja fel a szerződést. A nyugdíjra és életjáradékra vonatkozó revíziós határozatok két éven át maradnak hatályban. A valószínűleg már módosítás alá kerülő javaslat egyik pontja kimondja, hogy minden revíziós kérés tárgyalása előtt a bíróság megkísérli a felek kiegyeztetését és ha ez nem sikerül, csak akkor hoz döntést. A bíróság döntése ellen fellebezésnek nincs helye.

Plágium a „Szivek harca”.

Leleplezték a ponyvairodalom „remekét”. — Kártérítési pör indul a féromű kiadója ellen.

(Arad, február 22.) Már irtunk arról, hogy a mosogatólányok és egyéb lumpen-intellektuálisok irodalmi érdeklődését mostanában egy füzetes ponyvaregény tartja izgalomban. A szapor és hátborzongatóan ostoba fércmű „Szivek harca” cím alatt jelent meg és szerzőjeként valami Katolnay László van ráírva. Fellelesleges mondani, hogy ez a folytatásos maszlag milyen fényes üzletet jelent kiadójának, egy Herz nevű bucaresti-i könyvkereskedőnek, aki milliókat vág zsebre a kofák, szakácsnók és hasonló irodalmi műveltségű nagyságák 3 lejeiből. Azokat, akik a nyomtatott betűhöz közelállnak, elejétől fogva nagyon érdekelték, ki ez az ismeretlen „író”, ez a Katolnay. Már-már fájdalommal beletörődtünk volna, hogy ez ponyva-Anonymus az örök sötétség homályában fog maradni, amikor most egy véletlen lerántotta a leplet a rémregény ismeretlen szerzőjéről.

Aradon öreg ponyvaregényolvasók már régen hangoztatják, hogy a „Szivek harca”-t már 20 évvel ezelőtt olvasták, csak hogy akkor más volt a címe. Néhány kegyeletes mügyűjtő félre is tett egy-két példányt, amelynek fedelén ez a cím diszeleg: „A tébolyda titka”. Szerzője: Tölgyessy Mihály. A régi rémregény hőse Sztatkin Boris herceg, hősnője pedig Réhdey Irma grófnő. A „Szivek harcában” a herceget ugyancsak Sztatkin Borisnak hívják, míg a grófnő nevét Réhdey Irmáról — Réhdey Magdára változtatta ez az izé, Katolnay, akinek valószínűleg jobban tetszett ez a név. Tölgyessy „Igaz történet”-nek szignálta döbbene-

tes regényét, amelynek kiadója Székely Aladár (Budapest, VII., Klauzál-u. 6.) volt.

A „Tébolyda titka” nagy reklámmal dolgozott, például a 16-ik füzetének címlapjain a kiadó a következő ajándékokat ígerte be olvasóinak: Teljesen ingyen jutalom: Pataky László festőművész egy színes képe színyomatban. „Páduai szent Antal, a nagy csodátevő szent” imakönyve, végül pedig Bellony László festményét kínálta Székely Aladár teljesen ingyen. A „tébolyda titka” olvasói tehát el voltak látva mindennel, ami szép és jó. Herz ur már sokkal smucigabb. Ő megelégszik a Szivek harcából befolyó néhány millió jövedelemmel. Ő nem ad ajándékokat. Inkább a rémregényt plagizálta el szóról-szóra, ama bizonyos Tölgyessy Mihálytól. A „Szivek harca” ugyanis füzetről-füzetre egyezik a 20 évvel ezelőtt kiadott „A tébolyda titka, igaz történet”-tel.

A Herz kiadóvállalatnak azonban pechje van, mert nemcsak hogy lelepleződött vakmerő plagizálása, hanem Tölgyessy Mihály örökös kártérítési pört is indítottak most ellene szerzői jogbitorlás címén.

— Aradváros kifizeti adósságát. A permanens bizottság mai ülésén elhatározta, hogy a városnak az osztrák Bodenkreditanstaltnál fennálló 2 millió 800.000 lejes tartozását március 1-ig kifizetik. Mint már ismeretes a város még békeben, koronában vette fel ezt az összeget, amely Romániának Ausztriával kötött konvenció szabályai szerint kerül most kiegyenlítésre.

A cipőfoltozó műhelytől a diadalhozó íróasztalig.

Hogyan lett Courths-Mahler a női szívek romantikus írója. — Látogatás a hatvanéves írónőnél.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójától.) Hedwig Courths-Mahler, aki tegnap ünnepelte 60. születésnapját, kétségkívül Európa legolvasottabb regényírója. Courths-Mahler asszony, aki még egyetlen jó bírálatot sem kapott, de könyvei a világ minden nyelvére le vannak fordítva, eddig több, mint 100 regényt írt (pontos számot hamarában maga sem tud mondani), amelyek egyedül Németországban mintegy 25 millió példányban vannak elterjedve.

Courths-Mahler regényeit sokan, igen sokan olvassák, azonban róla magáról a nagyközönség alig tud valamit. Charlottenburgban, a Goethestrasse szomszédságában lakik. Ez a szomszédság mindenestre az egyedüli, amely őt Goethevel összeköti. Javára kell azonban írni, hogy egyáltalában nem ambicionálja azt, hogy az ő nevét is az irodalom nagyjainak sorában emlegessék.

A II. emelet egyik lakásának bejáratán réztábla jelzi:

COURTHS-MAHLER

A sokat emlegetett név viselője egyszerű, feketébe öltözött, hosszuhaju asszony.

— Nagyon jól tudom — meséli beszélgetés közben — hogy minden ember nevet, ha nevémet hallja és gunyolódik Courths-Mahleren. Azonban én nem is akarok irodalmat csinálni. Nem bánom, ha szemere vetik, hogy szentimentális, a ponyva számára írok. Céltom csupán a szórakoztatás. Az asszonyokat s leányokat ki akarom emelni az élet nyomorúságából. Teljesen tisztában vagyok avval, hogy regényalakjaim az életben nem fordulnak elő. Tudatosan teremtek ideális alakokat, tudatosan írok meséket felnőttek számára, hogy ezeket átsegítsem a jelen vigasztalatlanságán.

Azután magáról, gyermekéveiről beszél. Röviddel, mielőtt Nebrában a világra jött, atyja, aki az 1866. évi háboruban súlyosan megsebesült, meghalt. Anyja, aki ápolónő volt, a csecsemő gondozását egy weissenfelsi szusternek és feleségének gondjaira bízta. Hedwig Courths-Mahler egy csepp sem szégyenli, hogy mielőtt első elbeszéléseit megírta, a szuster rendelőknek lakásaira hordozta az új s kifoltzott, talpalt cipőket. Tizenéves korában Lipcsébe került, ahol felolvasónő lett egy 80 esztendő előkelő hölgnél és itt ismererte meg elődjait és mintaképeit: Marlittot és Heimbugot.

— Tulajdonképpen színésznő akartam lenni — meséli kedves közvetlenséggel — azonban csunyának minősítettek. Tizenhét esztendőskoromban kezdtem írogatni. Rövid novellákat lipcsei lapok számára. Első elbeszélésem, amelyért 10 márka honoráriumot kaptam, egy herceg és egy hercegnő szerelmét tárgyalta s egyetlen munkám, amelynek befejezése tragikus. Első regényem címe „A mostohaleány” volt. Mikor férjhez mentem — írjem, Fritz Courths építész és a chemnitzi szakiskola tanára volt — abba hagytam az írást. Férjem elhagyta. Csak évek múltán, amikor első nagy regényem, „A látszólagos esküvő” honoráriumában fejében 2400 márkát helyeztem a karácsonyfa alá, hagyott fel férjem az ellenkezésével. Egy öreg konyhaasztalt íróasztallá alakítottam át és minden évben megírtam a magam három-négy regényét.

Courths-Mahler asszony még ma is 3-4 regényt ír évente. Könyvespolcán egymás mellett mintegy 500 könyv, saját munkái német, magyar, holland, dán, svéd, zsargon, cseh és más nyelveken.

— A legtöbb gondot mindig a regény címe okozza nekem — vallja be az írónő. — Maga megírás ép oly könnyen megy, mint a cselekmény kidolgozása. A nyarat mindig a tengerparton töltöm és a strandon heverészve, az ötletek valósággal elárasztanak. Jegyzeteket csinállok, amelyeket azután Berinben kidolgozok. Így a nyaralásból magammal hozom egész évi produkcióm vázlatait. Az egész csak gyakorlat, amihez még élénk fantázia is szükséges.

— Hol van az irodája, nagyságos asszo-

nyom és hány titkárnőt foglalkoztat, akiknek diktál? — kérdeztem.

Hedwig Courths-Mahler kissé megütközve felel:

— Látja, ez is egyike azoknak a rágalmaknak, amelyeket rólam terjesztenek. Még sohasem diktáltam senkinek egyetlen sort sem, hanem mindig kézzel írok. Könnyen olvasható, gyermek-írással van. Tavaly írógépet vásároltam és most regényeimet először sztenografálom s azután a gépen magam leköpögöm.

Bevezet a szomszédos munkaszobába. Primitív, józanul berendezett szobácska. Az ablak mellett vékonylábu íróasztal és rajta egy írógép. A falakon családi képek. Mellettük

Leszállítják a polgármesterek fizetését.

A városi tanácstagok illetményeit is redukálják.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A belügyminisztérium nagy feltűnést keltő rendeletet adott ki, amelyben megállapította az egyes városok polgármestereinek s állandó választmányi tagjainak fizetését. Eszerint százmillió lejnél magasabb költségvetéssel rendelkező törvényhatósági joggal felruházott városokban a polgármester alapfizetése nem lehet magasabb havi 3000

lejnél, amihez még a különböző pótlékok járulhatnak. Az állandó tanácstagok havi fizetése annyi, mint a polgármesteri hivatal legmagasabb rangú tisztviselőjéé, azonban nem haladhatja túl a havi 1800 lejt. Repräsentációs költségekre az alapfizetés háromszorosa vehető fel. A többi kategóriákba tartozó városokban fokozatosan csökkennek a megállapított fizetések.

A házasság válsága.

Hibák a leánynevelés körül. — Lángoló szerelmek helyett kölcsönös megbecsülés. — Az ifju asszony boldogságkeresése.

(Arad, február 22.) Nőttön-nő a közönség érdeklődése az Aradi Közlöny ankétje iránt és garmadászámra érkeznek hozzászóló levelek a szerkesztőségünkbe. A vélemények legnagyobbbrészt megegyeznek abban, hogy a házasság mai kereteit kell megtölteni több erkölcsi tartalommal és akkor megszűnik az intézmény válsága is. A ma érkezett levelekből az alábbiakat közöljük:

Igen tisztelt Szerkesztőség!

Február 16-iki számukban a házasság válságáról közölt felhívás alapján bátorkodom ama véleményemnek kifejezést adni, hogy a tömeges válásoknak egyedüli oka szerintem: vallástalan szülők még vallástalanabb szellemben nevelt gyermekei. Minden más ok elmarad ott, ahol a Hit és Istenszeretet uralkodik.

Egy vidéki családapa.

Tisztelt Szerkesztőség!

Tizennyolc éves fiatal leány vagyok és hogy hozzá merek szólni ehhez a komoly problémához, csak azért teszem, mert ezzel megvilágítani vélem a velem egykoru és hasonló társadalmi helyzetű leányok gondolatvilágát. A házasság ma, inkább, mint valaha elhatározó, komoly lépése a házasulandóknak. Azzá teszük elsősorban és mindenképp a megváltozott és zavaros erkölcsi viszonyok és az egyre súlyosbodó anyagi helyzet. A mai fiatal leányok képzeletvilága átalakult és a fehér leányszobákban egészen más álmokat álmodnak most, mint anyáink és nagyanyáink régen. Megváltoztak az életkörülmények, természetes tehát, hogy a leányálmok is alkalmazkodnak a helyzetnek. A házasság ma lutri, szerencsejáték mindaddig, amíg a házastársak meg nem ismerik egymást a már bezárult keretek között. Akkor pedig már késő visszacsinálni a dolgot. Nézetem szerint a fiatal leányok ne a „nagy szerelmet” keressék a házasságban, hanem az őszinte megbecsülést és megértést. En ezt tüztöm ki célj! magam elé, de nem tudom, hogy megbirom-e magam is valósítani. Tisztelettel: W. K. Arad.

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur!

Figyelemmel kísérem az Aradi Közlönynek a házasság válságáról szóló cikksorozatát és az alábbiakban bátorkodom e tárgyban szerény véleményemet kifejezni:

A rossz házasságoknak főokai: a mai ember enervált idegzete, kifejlődött önzése és a

egy égő vörös karton-szív a következő felírással:

Mach es wie die Sonnenuhr.

Die zählt heitere Stunden nur!

(Utánozd a napórát, amely csak a vidám órákat számolja.)

A versecske illusztrációjaként egy gramofonon néhány játékbaba.

— Ezzel játszom. Leányaimtól kaptam, azonban alig van időm játszani. Naponta 14 órát dolgozom. Ki kell használnom a konjunktúrát és be kell hoznom az inflációs idők veszteségeit. Még a háboru alatt kiadóimtól havonta mintegy 40.000 márkát kaptam. Azóta a helyzet egyre rosszabbodik. Még többen olvasnak, de kevesebbet keresek, mert évekig rossz volt a pénz egész Európában.

Csengetnek. Nemsokára beép a szobaleány egy csomó levéllel.

— Születésnap üdvözetek — jegyzi meg mosolyogva — és máris népszerűségének dicsőségében fürdik.

hallatlanul rossz kereseti viszonyok. Oriást gond ma egy családot eltartani és a mai ember nem bírja idegekkel a családfenntartási gondokat. Szerintem nem mindig a nők hibásak a rossz házasságért. A férj — pláne ha harcteret járt — nem mindig alkalmas a harmonikus házasság fenntartására. Sok esetben úgy él, mint ha még nőtlén volna, de az asszonytól megköveteli az odaadó szeretetet és gondosságot. A nőknél viszont az a baj, hogy nem tudnak beleilleszkedni a feleség és anya nehéz szerepébe. Mindkét félnek sok mindenről le kellene mondania a közös és kölcsönös örömei kedvéért. Ezt pedig ma egyik nem teszi szívesen. A próbaházasság mit sem változtatna a helyzeten és csak növelné az erkölcstelenséget.

En, ha férfi volnék, soha sem vennék el olyan leányt, akinek csak „ünneplő-arcát” ismerem. De mivel az élet sok megpróbáltatást hoz számunkra, nem szabad önzőnek és türelmetlennek lennünk. Legyünk jók egymáshoz és próbáljuk meg családi tűzhelyünkönél, gyermekeink mellett megtalálni a boldogságot.

Egy temesvári fiatalasszony.

GYERMEK KOCSIK,
székek, játék- és bődíszmű-
áruk nagy választékban 1091
HEGEDÜS cégnél

— Aradi bérkocsisok és az autóbusz-közlekedés. Érdekes kérelem járult ma az aradi bérkocsisok küldöttsége Angel István dr. polgármester elé. A küldöttséget Dán János, a bérkocsisok egyesületének elnöke vezette, aki előadta, hogy ez a valaha virágzó ipar, amelyből több ezer család él, a tönkremenés előtt áll. A város tervezete, amelyben villamost épít, autóbuszforgalmat állít be, teljes tönkretétellel fenyegeti a bérkocsiipart. Kéri ezért a polgármestert, találjon olyan módot, amely mellett az aradi bérkocsisok nem esnek el kenyérkeresetüktől. Az autóbuszengedéllyel kapcsolatban a bérkocsisok azzal a kérelemmel járulnak a város vezetősége elé, hogy csak olyan egyének adjon engedélyt autóbuszok forgalombaállítására, aki átvesz négy bérkocsiszámot, amivel lehetővé teszi az aradi bérkocsisoknak, hogy legalább részben kárpótolja legyenek. A polgármester felszólította a bérkocsis delegációt, hogy kérését adja be írásban és azt ő majd a megfelelő fórum elé terjeszti.

Művészet.

* Az aradi városi színház heti műsora a következő: Szerda: Orlov, operett. (C. bérlet) — Csütörtök: Asszonyesere, vígjáték. (Bemutató előadás. A. bérlet.) — Péntek délután 3 és fél óra: Hattóvadászat, operett. (Féltaru zónaelőadás.) Este: Román előadás. — Szombat délután 3 és fél óra: Noszty-fiu esete Tóth Marival, vígjáték. (Féltaru zónaelőadás.) Este 8 és fél óra: Chopin, operett. (Bemutató előadás.)

* Ana D'Artesi második hangversenye. A második koncert a legteljesebb siker egyben folyt le. A művész ezúttal is kitűnően diszponálva csillogtatta már méltatott koloratur-szopránját. Meyerbeer „Dinorah“-ja, Arditi „Il Bacioja“ és David „La Perle du Bresil“-je, mindmegannyi óriási technikát igénylő, briliánsan virtuóz darab. Piece du resistance-ül Mazzi „Sogno d'Amore“ című bravuroz románát énekelte. Hatalmas, óriási terjedelmű hangjának még a Kulturpalota nagyterme is kicsinynek bizonyult. Dr. Sz. K.

* Helikon-est Aradon. A marosvécsi Helikon, amely Erdély magyar íróinak jelentős gyűjteményét foglalja magában, március 5-én irodalmi estélyt rendez Aradon a Kulturpalotában. Az eddigi listázások szerint az aradi estélyen Bánffy Miklós gróf, Kemény János báró, Reményik Sándor, Áprily Lajos és Molter Károly vesznek részt. Az érdekes irodalmi estély iránt Aradváros egész társadalmában máris igen nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— Megkezdődtek a Spinoza-ünnepségek. Hágában. Hágából jelentik: Ma kezdődtek a Spinoza halálának 250-ik évfordulója alkalmából rendezett ünnepségek. Emlékművet állítottak fel és leleplezték Spinoza sírján. Több ünnepi beszéd hangzott el, a holland királyné képviselője, valamint Oko Cincinatti tanár beszélt. Oko tanár birtokában van a legnagyobb Spinoza-könyvtár. Az ünnepségek még egy teljes héten át tartanak, a végén pedig kongresszust rendeznek, amelyen több, mint hatvan külföldi Spinoza-társaság képviselője vesz részt.

* BASILIDES MÁRIA, a legkiválóbb alténekesnő febr. 28-iki hangversenyének gyönyörű műsorán Beethoven, Brahms, Händel, Strauss, Kodály és Bartók legszebb dalai szerepelnek.

* Magyar bemutatók Prágában. Prágából jelentik: Szombaton mutatták be viharos tetszés mellett a Neues Deutsches Theaterben Bartók Béla „Csodálatos mandarin“ és Dohnányi „Pierrette fátyla“ című pantomimjeit. A bemutató nagy sikert aratott.

Eredeti rézkarcok Iványi Grünwald, Vaszary, Prihoda, Rippl-Rónaytól Sándor Ferencnél.

* Az aradi színház iroda hírel. Az Orlov szerdán C. bérletben kerül színre Betegh Bébi, Kertész Manci, László Andor, Szendrey Misi és Gyöző játszik a főszerepeket. — Asszonyesere — csütörtökön. A szerző jelenlétében mutatja be csütörtökön a színtársulat az Asszonyesere című szellemes, szatirikus vígjátékot. A mulattató komédia főszerepeit Fekete Irén, Kálmán Sári, Jávor, Mészáros, Gyöző, Kun és Kövári játszik. — A zóna-előadások elseje péntek délután kerül színre. Szombaton délután pedig a Noszty-fiu esete a Tóth Marival van műsoron. A zóna-előadásokon a darabok ugyanolyan elsőrendű szereposztásban kerülnek színre, mint este. Egyáltalán semmiben sem különböznek a zónaelőadások az esti előadásoktól. Csupán kedvezményt ad az igazgatóság, hogy a közönség legszelebb rétegei is élvezhessék a slágereket — féltaru helyárák mellett. — Chopin, Porro szerelmi történet a szombaton bemutatóra kerül operett-újonság szüzséje. Chopin a világhírű zeneszerző és George Sand a nagynevű írónő nagy szerelmét vizsgálja színpadra a szerzők, az operett-sablontól eltérő módon. Ezt a szerelmi históriát Chopin örökéletű kompozícióiból összeállított muzsika egészíti ki stílusosan és hatásosan. A színház igazgatósága nagy gondot fordít az újonságra, amely mindenütt maradandó sikert aratott. Maga a szereposztás is biztosítanij fogja a sikert, amelyért Hetényi főrendező és Gellért karmester minden tudásukat sorompóba állítják. A szombat esti premiernél a kereskedőkre való tekintettel 8 és fél órakor kezdődik.

Ujabb nyolc iskolát zártak be Aradon.

A városi főorvos véleménye szerint enyhe lefolyású az aradi spanyoljárvány

(Arad, február 22.) Az Aradi Közlöny beszámolt mai számában arról, hogy a városi főorvosi hivatal tegnapig 24 iskolát zárt be a mindinkább terjedő spanyol-járvány miatt. Ma aztán sor került újabb nyolc iskolá bezárására. Dr. Cucu Vazul városi főorvos ma ugyanis elrendelte a katolikus gimnázium, a tanonciskola, a görög keleti tanítóképezde, a Fűrj és Csutóra-uccai elemi iskolák és három óvoda öt napra való bezárását és a tantermek fertőtlenítését. Most már az aradi iskolák közül csupán a következők maradtak nyitva: a felsőkereskedelmi iskola, a repülőtéri állami tanítóképezde, a teológia, a leánytanítóképezde, a

Iosif Vulcan polgári és elemiiskola és a Rahovei-uccai elemiiskola.

A városi főorvos kijelentése szerint a járvány könnyű lefolyású, a beteg négy-öt nap alatt felgyógyul. A halálozási arányon sem változtat a járvány, sőt kisebb a halálozási szám, mint tavaly. A múlt év februárjáig 190 haláleset, míg mostanáig 150 haláleset történt Aradon. Cucu főorvos rendeletével kapcsolatban az aradi katolikus gimnázium a következőket közli: A katolikus gimnázium előadásait is beszüntette a főorvosi hivatal, még pedig február 23—27. közötti időre. Az előadások február 28-án, hétfőn veszik újra kezdetüket.

Frint Lajos Erdély magyar luteránus püspöke.

Az erdélyi magyar luteránusok bizalmának impozáns megnyilvánítása. Kihirdették a választás eredményét.

(Arad, február 22.) Ma került nyilvánosságra az erdélyi magyar luteránus püspök-választás eredménye: Erdély első magyar luteránus püspöke Frint Lajos, aradi főesperes lett. A közelmúltban beszámoltunk arról, hogy négy egyházközséget: bánáti, aradi, ötvárosi és brassói, összesen 26 egyházközsége 48 szavazattal választja meg püspökét. A megtörtént kerületi szavazások eredményét zárt borítékban Timisoarara küldték a szavazatszedő bizottsághoz, amely Bohus Károly timisoarai főesperes elnökölete alatt a mai napon bontotta fel a beküldött szavazatokat. A hivatalos számítás szerint a kerületek a szuperintendensi méltóságra szinte egyhangulag — 46 szavazattal — Frint Lajost választották s így Frint Lajos az első erdélyi magyar luteránus püspök; két szavazatot Szovárdy Lajos, tatrángi (Brasov megye) lelkesz kapott. A szuperintendencia világi felügyelőjének pedig egyhangulag, 48 szavazattal, báró Ambrózy Andort választották meg.

A választás megtörténtéről és eredményéről jegyzőkönyvet készítettek, amelyet Ambrózy báró Bucurestibe visz a minisztériumhoz bemutatás s bejelentés céljából és a minisztériummal megállapodás történik arról, hogy

mikor legyen a beiktatás, amikorra miniszteri kiküldött is részt vesz az ünnepélyen. A beiktatás Aradon történik meg. Az egyház vezetősége már most megkezdte a beiktatási ünnepségek előkészítését, amelyet az egyházi egyetemes nagygyűlés végez el az összes esperesek részvételével. A végrehajtó-bizottság, amely eddig az egyház ügyeit vezette a beiktatás előtti napon gyűlést tart, amelyen megtörténnek az utolsó jelentések és bejelentik a bizottság likvidálását, melyről egyébként a beiktatási gyűlésen is jelentést tesznek. Másodnap a fényes istentisztelet után megkezdődik a beiktatási közgyűlés s ezen a hivataloszerinti legidősebb esperes elnököl. A gyűlésen beszámolnak a választás eredményéről és ekkor megtörténik a beiktatás.

A választás eredményének hírért az Aradi Közlöny munkatársa vitte meg Frint Lajosnak. Amint megkérdeztük, hogy: — Itthon van a püspök ur? — az ajtót nyitó leány lélekszakadva rohant be a jó hírrel. — Csakhamar megjelent Frint Lajos is és csendes örömmel, szerény szabadkozással fogadta az első gratulációt. Nyilatkozatot kértünk az ősz főpaptól, azonban Frint Lajos papi szerénységgel, halk bocsánatkéréssel kitént azelől.

Harc az iparengedélyek körül Aradon.

Amikor Aradváros iparügyi osztálya szembehelyezkedik fölöttes hatóságával.

(Arad, február 22.) Aradváros első választott tanácsának permanens bizottsága, majd pedig az interimar bizottság annak idején határozatot hoztak, több konkrét felebezéssel kapcsolatban, hogy az iparengedély elnyeréséhez nem kell a román állampolgárság igazolása. A bizottságok igen helyesen abból az elvből indultak ki, hogy Erdélyben még a régi magyar ipartörvény van életben, amely a kellekek között nem írja elő az állampolgárságot. Később ugyan érkezett egy miniszteri rendelet, amely az állampolgárságot is követeli, azonban a bizottság ekkor arra az álláspontra helyezkedett, hogy egy érvényben levő törvényt csak egy másik törvény és nem egy miniszteri rendelet változtathat meg. Ez az elvi jelentőségű döntés nagy örömet szerzett az érdekeltek köreiben, mivel azt jelentette, hogy az a sok ember, aki akár a saját, akár más hibájából még nem kapta meg állampolgárságát, mégis iparjogot nyerhet.

Az öröm azonban korai volt. Az elsőfoku iparhatóság az elvi jelentőségű döntés dacára, nem volt hajlandó megváltoztatni véleményét és most is egyre másra utasította vissza azokat, akik iparigazolványt kérnek állampolgárság nélkül. Az elutasítottak természetesen felebeztek a permanens bizottsághoz, amely legközelebbi ülésén foglalkozik ügyekkel. A felebezések jelenleg a gazdasági szolgálatnál vannak javaslat végett és a hivatalos indítvány, amelyet a permanens bizottság elé terjesztenek, úgy szól, hogy az elsőfoku iparhatóság döntése megsemmisítendő és az iparengedélyek megadandók. Így az érdekeltek, ha többleti késéssel is, mégis hozzájutnak az iparengedélyhez.

Az érdekeltek körében felmerült az a ki-

vánság, hogy ezzel kapcsolatban igen jó volna — a kérvényezők és kérvényezni szándékozók szempontjából. — ha a permanens bizottság utasítaná az iparhatóságot, amely a város vezetőségének szolgálatában áll, hogy ne helyezkedjen szembe a magasabb fórumok döntésével, hanem nyomban approbálja az ilyen kérelmeket, miután a heteken keresztül való halasztgatás súlyos anyagi kárt okoz annak, aki parával mindennapi kenyerét akarja megkeresni. A jelenlegi kérvények közül csak egy tipikus esetet említünk meg: Szekeres Lajos aradi cipész 1888-ban született Aradon, itt inaskodott, itt lett segéd, itt fizetett adót és most mégsem adta meg neki az iparhatóság a kért iparigazolványt, mert annak idején — holmi formahiba miatt — nem nyerte el az állampolgárságot. A permanens bizottság döntését igen sok aradi iparos várja reménykedve miután a megéihetésük, a mindennapi kenyerük függ attól, hogy megkapják az iparigazolványt.

— Megszigorítják a külföldiek bevándorlását Franciaországban. Párisból jelentik: A bevándorlási bizottság tegnap ülést tartott, ahol elhatározták, hogy csak az a külföldi vándorolhat be Franciaországba, aki az utlevele vizumozása alkalmával a konzulátusnál bemutatja azt a munkaszerződést, amelyből kiténik, hogy szakmunkásként szerződötték le francia vállalathoz, vagy gyárhoz. Ezenkívül a francia konzulátusok mellé beosztott orvosok előtt meg kell jelenniük, és alá kell magukat vetniük egy vizgának, amelyből ki kell hogy tűnjék, hogy a bevándorolni szándékozó nem szenved semmiféle betegségben és teljesen énelméjü.

Mandl György kihallgatásra jelentkezett.

A tragikus sorsu Mandlné mostohafia a vizsgálóbíró előtt.

(Arad, február 22.) Mandl György, a tragikus véget ért özv. Mandl Vilmosné mostohafia, — aki, mint megírtuk a napokban érkezett Aradra — ma délelőtt kihallgatásra jelentkezett Radu Pascu vizsgálóbírónál. Mandl György a szomorú történetektől lesújtva mondotta el, hogy tizenketedikén éjjel váratlanul táviratot kapott Amsterdamba Boros Ernő dr.-tól, aki közölte vele a tragikus eseményt. Közbejött akadályok miatt azonban nem tudott nyomban vonatra ülni s napokba került, amíg ügyeit elintézhette. A borzalmas gyilkosság részleteiről elsőnek egy budapesti lapból szerzett tudomást. Mint érdekes momentumot mondotta el, hogy mostoha anyját egyáltalán nem tudta süketnek, sőt úgy véli, hogy hallóérzéke kifogástalanul működött, amennyiben amikor legutóbb is itthon volt, Mandlné a legkisebb zajra is reagált s mindig tudta, hogy fia éjjel mikor tért aludni. Albert Juliskát ismerte. A leány egyénisége nem tetszett neki s emlékszik, hogy többször figyelmeztette is anyját, óvakodjék a leánytól s főleg éjszakára zárja magára szobája ajtaját. — Mandlné azonban megmosolyogta az ő aggályait és kijelentette, hogy megbízható emberek veszik körül. De különben sem tartott semmitől, mert — mint mondá — sem pénzt, sem értékesebb ékszert nem tart otthon. Ezek után elmondotta Mandl György, hogy amikor megérkezett Aradra, részletesen informálták a bűntény lefolyásáról s azt a meggyőződését közölte a vizsgálóbíróval, hogy a borzalmas rablógyilkosságban Albert Juliska is bűnrészes, akinek feltétlenül tudnia kellett az Albert-fiuk elvetemült tervéről, illetve tettéről.

Hamiskártyás az aradi gyorson

Cinkezett kártyával kifosztott egy Aradra utazó angol gyárost.

(Arad, február 22.) Ma éjszaka, közvetlenül azután, hogy a budapesti gyorsvonat befutott az aradi állomásra, Sidney Miden londoni textilgyáros jelentkezett az állomás rendőrségén és elmondotta, hogy a szolnoki állomáson az első osztályú fiülkéjébe beszállt egy elegánsan öltözött fiatalember, akivel hamarosan — amint az a vasuton szokásos — ismeretséget kötött. A fiatalember rövid idő múlva azt ajánlotta a gyárosnak, hogy unalmuk elűzésére kártyázzanak. Az ismeretlenül „véletlenül” volt kártya és hozzákezdtek a játékhoz. A gyáros eleinte nyert, később azonban állandóan veszített. Figyelni kezdte ugyan a fiatalember, de — amint mondja — nem igen vette észre, hogy hamisan játszott volna. Amikorra a curtiói állomásra értek, a gyáros kerekén száz angol fontot veszített el. Sidney Miden partnerének szokatlanul magyarányu „szerencséséről” arra a következtetésre jutott, hogy csakis egy nemzetközi hamiskártyással lehet dolga. Az ifju beszélt németül, magyarul és tökéletesen angolul is. Ez a gyanu rövidesen valóra is bizonyult, mert a vonatnak Curticiról való elindulása után is folytatták a játékot s ekkor aztán megdöbbenve látta a gyáros, hogy a hamiskártyások leggyakoribb trükkjét, „cinkezett” kártyát használta vele szemben partnere. Semmit sem szólt, de a játékot nyomban abbahagyta és magában elhatározta, hogy ha Aradra megérkezik, azonnal a rendőrségnek adja át a hamiskártyást. Mielőtt azonban a vonat befutott volna az aradi állomásra, a fiatalember kiment a folyosóra és a következő pillanatban már el is tűnt. Valószínűleg megugrott a még mozgó vonatról. Az állomási rendőrség nyomban bevezette a nyomozást, de a hamiskártyást nem sikerült megtalálni. A hamiskártyás szokásáról táviratilag értesítettek az összes állomásokat, mert valószínű, hogy valamelyik még az éjjel induló vonattal elhagyta Aradot.

Arad résztvesz Grozavescu temetésén

Magyar disz-század bucsuztatta Budapesten a halott énekest. Lugoj városa impozáns gyászpompával kíséri utolsó útjára világhíres szülőttjét.

(Arad, február 22.) A halott Grozavescu hazatérése — mint már írtuk is — imponáló keretek között folyt le. Mai jelentéseink beszámoltak arról a szomorú pompáról, amivel a szülőváros, Lugoj fogadta halott fiát, de beszámol egyik elkésve érkezett táviratunk arról az impozáns részvétről is, amit Magyarország és a magyar főváros tanusított a nagy halott iránt. Részletes tudósításunk egyébként a következő:

Magyar disz-század a halott énekesnek.

Budapestről jelentik: Impozáns módon fejezte ki részvétét Magyarország Grozavescu Traian halála felett. A koporsót vivő vonat tegnapelőtt érkezett meg Bécsből Budapestre. A nyugati pályaudvaron a koporsót szállító kocsit előtt a magyar hadseregnek egy disz-százada állt fel és tisztelgett, amikor a vagon lassan begördült az állomásra. A vagon ajtaját felnyitották és egy fekete drapériával bevont lépcsőt helyeztek a kocsit elé. Ezután Horthy Miklós magyar kormányzó adjutánsa egy óriási, magyar nemzetiszínű szalaggal ellátott koszorút vitt be a vagonba és helyezte Grozavescu koporsójára. Közben megérkezett a pályaudvarra a Magyar Királyi Operaház énekkara és amíg a vonat állt, gyászdalokat énekelt. Grozavescu Traian hozzátartozói, akik a vonaton utaztak és akiknek a magyar művészek és az Operaház és Horthy kormányzó részvétét tolmácsolták, a legnagyobb megindulással fogadták a magyar részről megnyilatkozott tiszteletadást.

Nagy pompával fogadta Lugoj halott fiát.

Tegnap délután négy órakor gördült be a lugoji állomásra a temesvári személyvonat, amely Grozavescu koporsóját hozta magával. A város főutvonala fekete gyászpompába borult, az állomáson pedig óriási tömeg várta a halott énekes hazakerkezését. A hatóságokat Boldea a prefektus, Harambasa polgár-

mester, Popovici rendőrprefektus, a katonaságot Brazda és Apostolescu ezredek képviselték. Megjelent azonkívül az állomáson egy század katonaság, katonazenekar és a Lyra román dalegylet.

Mikor a vonat befutott, felzendült a katonazenekar gyászzindulójára és ezután Harambasa polgármester mondott megrendítő hatású beszédet. Dr. Mihaiescu esperes beszentelte a koporsót, majd ráhelyezték a gyászkocsira. Ekkor érkezett ki az állomásra Willer József dr. magyar képviselő, a magyar parlamenti csoport főtitkára, akit meleg barátság fűzött Grozavescuhoz és aki Bucurestiből a temetésen való részvétel miatt jött le Lugojra. Az impozáns gyászmenet, aminőt még nem is láttak Lugojon, a város összes harangjainak zugása közben vonult be lassan a városba. A Kossuth-ucca sarkán, a szülőház közelében, néhány percre megállott a menet, majd a színházhoz vonult, amelynek előcsarnokában állították fel a ravatalt Grozavescu holtteste számára. Grozavescut — mint azt jeleztük — szerdán délután 2 órakor temetik.

Aradváros koszorúja Grozavescu sirján.

A temetésen megjelenik Aradváros vezetőségének és az aradi Astra kulturegyesületnek a delegáltja is; a város nevében Teodorescu Constantin, dr. Veliciu Emil és Stefanut Sabin főjegyző utaznak Lugojra, míg az Astra nevében az egyesület két vezetőségi tagja. Holnap reggel fél 9 órakor mennek át autón a küldöttek a temetésre, amelyre Aradváros gyönyörű nagy koszorút is küld. A nagy művész holttestét holnap délután viszik át a színházból a lugoji g. kei. templomba és onnan történik az impozáns temetés, amelyen a kormányon kívül több erdélyi város delegáltjai is résztvesznek, hogy városuk nevében bucsut vegyenek a legnagyobb román énekestől, akitől egy beteges asszony féltékenységére fosztotta meg a művészetét.

A kormány megszünteti a diáktüntetéseket.

Averescu miniszterelnök erélyes levele a közoktatásügyi miniszterhez Felépítik Bucurestiben a diákothonokat.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) Egy időben már teljesen elcsendesedtek, mostanában azonban — ha lehet — még vehemensebb erővel újultak meg az ország különböző helyein a diáktüntetések. És ezek az akciók annyira elhatalmasodtak, hogy hovatovább nem volt már bel- vagy külföldi akció, amelynek kapcsán a főiskolák diáksága ki ne vonult volna az uccára s ott meglehetősen turbulens jelenetek közepette, a maga különleges egyéni véleményét nyilvánította volna. A kormány, amely pedig az utóbbi időkben intenzíven kezdett foglalkozni a diákság anyagi helyzetének megjavításával, végre is megelégette ezt a különleges állapotot s ma Averescu generális nagy feltűnést keltő átiratot intézett a közoktatásügyi miniszterhez s ebben annak a határozott akaratának adott kifejezést, hogy a kormányhatalom a megismétlődő diáktüntetéseknek egyszer és mindenkorra véget kíván vetni. Mint bucuresti-i tudósítónk jelenti, Averescu tábornok ma a következő levelet intézte Petrovici közoktatásügyi miniszterhez:

„Miniszter Ur!

Kérem, intézkedjék az ön által legmegfelelőbbnek tartott módon, hogy tudassék az ország diákságával, hogy tartózkodjék teljesen minden tüntetéstől. A kormánynak nincsen szüksége segítségre a nemzeti érdekek és a rend megvédéséhez, mert rendelkezésére állnak a törvényes eszközök. Az illetéktelenek részéről jövő bárminő beavatkozás, a törvényes utról való letérést jelenti, ami a törvényes rendelkezések teljes szigorát kell, hogy maga után vonja.

El ne felejtsek hogy az ország számos részében — a fővárossal együtt — a rend fenntartása szükségessé teszi az ostromállapotot amely nem enged kivételeket és a

kormánynak nem áll jogában az általános szabályoktól bárki javára is, eltekinteni.”

Averescu kormányelnöknek Petrovici miniszterhez küldött emez okmányához csatolva volt a cernauti-i egyetemi diákoknak a miniszterelnökhöz beadott kérvénye, amelyben a Cernautiban megjelenő németnyelvű Morgen című napilapnak a betiltását kérik. A kérvényen a miniszterelnök a következő megjegyzése állott:

— A diákok törődjenek a tanulással és a többi kérdést bizzák a kormánynak.

Petrovici közoktatásügyi miniszter. Averescu tábornok utasítása folytán értesítést küldött valamennyi egyetem rektorátusához, a melyben közli, hogy ez a figyelmeztetés a legutolsó intelem, amely után a rendbontók ellen a törvény legteljesebb szigorával lépnek fel.

Érdekes, hogy amikor a kormány szükségessé látja a tüntetések teljes szigorral való elfojtását, ugyanekkor komoly lépések történnék a diákság felségélyezése dolgában.

A miniszterelnöki palotában ugyanis tegnap este összeült az a bizottság, amelyet a diák-problémák megoldására küldöttek ki. A bizottságba delegált miniszterek közül jelen voltak Petrovici közoktatásügyi, Goga belügyi és Goldis kultuszminiszter, ellenben Lapedatu pénzügyminiszter nem jelent meg a bizottság ülésén, így az még nem tudott végleges határozatokat hozni.

Elhatározták, hogy a fővárosban „Dealul spirii” néven diáknegyedet létesítsenek, a jelenlegi Kaszárnyák helyébe. Tízezer diák fog a diák-otthonban elhelyezésre találni. Egy szobában két diák lakik majd. Hatalmas könyvtár, előadó és szórakozó-termek fognak a diákság rendelkezésére állani. A bizottság ülését még a héten folytatja.

Könyv-, zenemű-, papír-, nyomtatvány-,
írószer- és kölcsönkönyvtári szükségletét
KERPEL IZSÓ 30 év óta fennálló
cégnél szerezzék be!

H I R E K.

Ismerke és erkölcsrendeszeti alapja.

Kis történet a magyar belügyminiszter uccanemesítő rendelete nyomán.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Életbélépelt Magyarországon a magyar belügyminiszter erkölcsrendelete s most már jaj annak, aki nem helyezkedik a szigorú morál bázisára. Hát kérem alázattal van abban valami üdvös, hogy komoly emberek buzgó akarattal azon vannak, hogy kissé megoperálják az emberiség némileg ingatag erkölcsait. Éppen tegnap magyarázta egy tiszteletreméltó atyai barátom (nemrég lett nyolcvan éves), hogy immár ő maga is kezd megütközni a tulzoltan rövidre szabott női szoknyákon és a derékgig érő ruhakivágások mélyeséges liberálizmusán. Magam is szívem mélyéből utálok az aszfaltbetyárságot és ujjongva üdvözlöm azt a törekvést, amely ezt a fajtát ki akarja irtani a pesti uccáról.

De van valaki, akit még jobban utálok. S ez a hipokrita. Aki szembefordítva jár a főutakon, de minduntalan befordul az erkölcs melékuczába. Akinek méz csurog az ajkáról, de titokban sórt nyalogat. Aki vizet prédikál, de bort iszik. Vajjon mennyit javul a világ, ha az aszfaltbetyárt képmutatóvá neveltem?

Egyébként kár nagyon örülni a megfinomódó erkölcsöknek és kár nagyon félni a feiburjánzó hipokritaságtól. Eddig se voltunk olyan gonoszok, hogy mindenki malacmódra az elkölcstelenség fertőjében hevert volna, ezután se leszünk olyan jók, hogy mindnyájan vizsgálat nélkül felroppenhessünk a menyországba. Emberek vagyunk, hála Istennek, s nem a legrosszabb kelméből valók.

Hanem azért a tréfát mégis fel kell jegyezni, amely jóformán egy időben született az erkölcsrendelettel. Hogy úgy mondjam: Ikerestvére. Ez a pesti aszfalt, amely a betyárokat csak szórványosan termi meg s rögtön el is tapossa, a tréfának olyan pompás talaja, amelynek alig van párja.

— Hát mi lesz — kérdi a pesti ember, — ha soha többé nőt megszólítani nem lehet? Hogyan ismerkednek meg azok akik szeretnének, akarnának, vágnának megismerkedni, de se becsukatni nem akarják magukat, se súlyos bírságot nem ohajtanak fizetni?

Ezt a problémát oldotta meg a pesti humor. Megy az ifjú s megpillantja azt, akivel megismerkedni szeretne. S megy a nő s az ő szeme is megakad a délcég ifjú. Mi történik most? Az ifjú felemeli a karját fascista üdvözlésre. Szerényen, egyszerűen, feltűnés nélkül. Azért hátran viselhet tiszta fehér inget is.

A nő megfejt: a képtalányt. Mit jelent az üdvözlés? A felemelt kar? Azt teszi: a kar. Tehát: *akar?*

És felemeli mind a két karját. Vajjon ennek mi az értelme? Nem ördögösség. A legkönyvebb rébuszok közül való. Két kar több kar. Tehát: *a karok*... Megvan. Együtt sétálnak tovább... A jó erkölcs: orvosi rendelethe...

— Befejeződött a király rádium kezelése. Bucurestiből jelentik: A király rádium kezelése kitűnő eredménnyel jár. Tizenöt napi kezelés után a teljes javulást állapították meg és Gluys belga radiológus tegnap elutazott a fővárosból. Tizenöt nap múlva meg fogják állapítani, hogy szükség van-e a kúra folytatására.

— Ellenzéki politikások külföldön. Bucurestiből jelentik: Madgearu tegnap Párisba utazott. Ugyanazzal a vonattal indult ki Párisba Davilla, a nemzetipárt vezére is.

— Argentína is ellenzi Coolidge leszerelését. Buenos-Ayresből jelentik: Argentína elhatározta, hogy nem vesz részt Coolidge tengeri leszerelési konferenciáján, hanem bevárja a genfi leszerelési értekezletet.

— Mussolini a renitens tisztviselők ellen. Rómából jelentik: A hivatalos lap rendeletet közöl, amely kimondja, hogy nem csupán valamennyi hivatalnok és állami alkalmazott, hanem a legfelsőbb számvevőszék és jogügyi tanács tisztviselői is azonnal elmozdíthatók állásukból, ha a kormányintézkedést szigorúan nem hajtják végre.

A hadirokkantak ügyénél nincs helye politikának

Az I. O. V.-javaslat előadója szigorú kritikát mondott a kamarában az ellenzéki fejszólalásokról.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-tudósítójának távirata.) A kamara ma délutáni ülésén, a miniszterek részéről Mircescu és Lupas vannak jelen.

Bardescu kormánypárti kérdést intéz a közegészségügyi miniszterhez, igaz-e, hogy a kormány a gyógyszer-árúsítást egy magántársaság monopóliumává akarja tenni.

Íov kormánypárti kéri, hogy töröljék el a cenzurát a *Romania Noua* című lapot illetőleg.

Florescu cuzista az aradi helymosemepaszés aktáit kéri és követeli, hogy a bűnösök ellen alkalmazzanak szigorú szankciókat.

Mircescu hadügyminiszter az arsenál telkésének, a volt frontharcosok számára való parcellázásának nevezve terjeszt elő törvényjavaslatot.

A parlament ezután az I. O. V. törvényjavaslatról folyó vitát folytatja. Voicu Nitescu kéri, hogy azokat az özvegyeket, árvaakat és rokkantakat is vegyék fel a törvényjavaslatba, akiket annakidején a magyarok internáltak, vagy akik az internáló táborokban meghaltak. A törvényjavaslatot nem tartja rossznak, de kívánatos volna, ha a segítség gyorsabban jönne, mint eddig.

Iancovescu háború előadó ezután merál-

— Stresemann a Népszövetség elnöki székében. Genfből jelentik: Az eddigi tervek szerint a március 7-ikén kezdődő népszövetségi ülésszakon Stresemann német külügyminiszter fog elnökölni.

— Lakást kérnek Aradváros tisztviselői. Rendkívül érdekes javaslattal járul a közeli napokban a permanens bizottság elé Popa Constantin városi kulturatanácsos. A városi kulturatanácsos a *Targu-mures* (márosvásárhelyi) hivatalos lapban néhány nappal ezelőtt megjelent szabályrendeletet mutat be, amely kimondja, hogy a város vezetéséig gondoskodik a tisztviselők lakásáról is és a város helyezi el tisztviselőit. Miután az aradi városi tisztviselők nagyrésze nem tud megfelelő lakáshoz jutni, Popa Constantin javaslatot dolgoz ki, amelyben kéri a város vezetését, hogy *Targu-mures* példájára, itt is történjen gondoskodás a városi tisztviselők, akiknek a város adjon lakást. Az érdekes javaslat valószínűleg a tanács elé kerül.

— Kommunista-nőr Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Pénteken kezdik meg annak a bűnpernek a tárgyalását, amelynek az északi pálvaudvaron történt események képezik hátterét. Marcell Cachin francia kommunista képviselőt várta a kommunista érzelmi munkásság, akiket a nemzeti érzelmű diákság megtámadott. Nvolcvan vádlottja van ennek a pernek. A fővádlott Gheorgescu nyomdász, aki kommunista röpiratokat osztott szét a pályaudvari közönség között.

— Véres vallási harcok Indiában. Bombayból jelentik: Tegnap ismét véres összecsútközés történt a hindu és mohamedán lakosság között. A hinduk fegyverekkel verték ki templomukból a mohamedánokat. A rendőrség csak sőtűzzel tudta szétverni a tömeget. Számos halottja van az összecsútközésnek.

— Elítélték egy volt aradmegyei jegyzőt. Az aradi törvénytörvények második szekciójának hűnteteltanácsa ma ítélezett az okirathamisítással vádolt Minc Péter volt siriai községi jegyző és Creciu György siriai gazda ügyében. A vádirat szerint Creciu az elmúlt évben megjelent Minc írója előtt, akit egy adásvevési szerződés elkészítésére kért fel. A szerződés megkötésekor azonban kitűnt, hogy a szerződés tárgyát képező szőlőbirtok valójában csak felosztásban Creciu tulajdonában, míg a másik felelő Creciu még 1919-ben elhunyt atyjának nevében van felkötve. Ennek dacára Minc jegyző a szerződésben úgy tüntette fel, hogy az adásvétel az elhunyt hozzájárulásával jött létre, sőt a szerződésre ráhamisította Creciu atyjának nevé is. A csalásra az elhunyt örökösei jöttek rá, akiknek a felleltetésére megindult az eljárás az okirathamisító ellen s az ügyben ma megtartott főtárgyaláson az aradi törvénytörvények egynként 6.6 havi fogaázra ítélte Minc Pétert és Creciu Györgyöt, akiket a hamisítás és csalás hűnteteltében a törvénytörvények büntetésnek talál. Az elítéltek felebezést jelentettek be.

lapítja, hogy a legtöbb szónok politikai szempontból foglalkozott ezzel a javaslattal. Ez a törvény azonban olyan problémát akar megoldani, amelynek sincsen helye a politikának.

Hanes: Ön igaztalan.

Iancovescu kijelenti, hogy éppen Hanes beszédének az adatai nem felelnek meg a tényeknek. Az előadó ezután felhívja a parlament összes tagjait, ne üzenek demagógiát akkor, amikor közérdeklő dolgokat tárgyalnak. Ez a megjegyzése először Hanesre vonatkozott, de Ioanescu is szólt.

Ioanescu: A háboru alatt az ön adjutánsa voltam, de nem akarték megegyezzen az lenni.

Iancovescu: Nem adjutánsom volt ön, hanem a kenyérsütő kemencék parancsnoka.

Ezután rámutat arra, hogy az egyetlen tárgyalagos fejszólaló Sadoveanu liberális párti volt.

A szenátus ülésén több interpelláció után a CFR. anyagbeszerzéséről és anyagjavításról szóló törvényjavaslatot tárgyalták. Baranga előadó rámutat arra, hogy a szenátorok, akik a törvényjavaslatot támadták, alapvetően támadták, amivel inkább, mert ez a törvény a nemzeti ipart védi.

— Gróf Keglevich Pálné beszámíthatatlan. Bucurestiből jelentik: Ismeretes, hogy az ügyészség elrendelte gróf Keglevich Pálné született báró Kohner Alice elmebeli állapotának megvizsgálását. A grófnét három szakértő vizsgálta meg és azt a véleményt adták, hogy az asszony beszámíthatatlan és a bűntettet is öntudatlan állapotban követte el. Ennek alapján a grófnő védője előterjesztést nyújtott be a vizsgálóbíróhoz, kérve, hogy az eljárást szünetessék be a grófné ellen.

— Felmentették a fajvédő klub revolveres botrányának a hőstét. Bucurestiből jelentik: Emlékeztető még az a revolveres botrány, amely két évvel ezelőtt a fajvédő klubban lejátszódtott, ahol Klar Zoltán egy verekedés folyamán rálőtt dr. Dáner Bélára, akit a golyó szerencsére nem talált el. A törvénytörvények szándékos emberölés kísérletéért öt havi fogaázra ítélte Klar, aki felebbezett. Ma tárgyalt az ügyet a tábla, amely felmentő ítéletet hozott, azzal az indokolással, hogy bár jogos önvédelemről szó sem lehet, Klar nem volt abban az állapotban, amikor meg lehetett volna a kellő higgadt, méltóságos közönség.

— Az aradi rendőrprefektúra felhívása. Az aradi rendőrprefektúra igazgatója felkéri alatt felsorolt urakat, hogy saját érdekében mielőbb jelentkezzenek: Dr. Duschnitz Kálmán, Salacz Dezső, Oppenheimer Rezső, dr. Székely Lajos, Zimmermann Lajos, Löwinger Árpád, Halmos Dezső, Kertész Emil, Teitsch Henrik Könyg Miksa, Natliand Bernát, Prolich István, Grosz Lajos, Boros László és Julia, Szabó Albert és Klára, dr. Groszmann Alfréd, dr. Löwinger Miksa, Magdaléna és Cecília, dr. Farkas Sándor, Puj Aladár, Salgó Vilmos, Mayer Herman, Weinberger Károly, Grausz Sámuel, Iritz Adalbert, Ransburg Sándor, Miklós és Ilona, Roth Ilona, Schwartz Margareta sz. Leopold, Klára, József, Grünbaum József, Schwartz Magdolna, Somló Edit sz. Hercz, Florescu Silvia, Löwinger Magdolna, Löwinger Cecília sz. Hubert, Schleifer Magdolna, Molnár Etelka sz. Kettner, Kettner Julia sz. Matei, Szalay Eszter sz. Mittelmann, Cserő Albert, Aláírva: Gwylan, rendőrprefektural igazgató.

— A magyar kiküldöttek a Népszövetség ülésén. Bucurestiből jelentik: A genfi népszövetségi ülésre Magyarország delegáltja Bud János pénzügyminiszter, Szabóky pénzügyi államtitkár és báró Kórányl Frigyes párisi követ lesznek. A delegátusok már szombaton indulnak, mert március 3-án 50 millió aranykorona felszámolására javaslatot nyújtanak be és ismertetik az ideiglenes költségvetést.

— Alanitványi kamatkiosztás Aradon. Ma került kiosztásra a zsidó Jótékony Egyletnél létező Jellinek-féle alapítvány ezévi kamata, amely mintegy 1200 lejt tesz ki. Az összeget Jellinek távoli rokonai, az aradi Iritz-nővérek kapták.

— Román kaszinó nyílik Aradon. A közeli napokban nyílik meg Aradon a Kulturpalotában az Astra kultúregyesület védnöksége alatt működő román kaszinó, amelynek elnöke Barbura Szever dr. törvényszéki elnök és igazgatója Oita Agoston főügyszékhelyettes. A kaszinó a volt egészségügyi felügyelőség és a Balázs-féle tanszermúzeum helyiségeit foglalja el és egyike lesz a legegészségszerűbb és legdisztingáltabb kaszinóknak. A tagok beiratkozása serényen folyik és bizonyos, hogy az előkelő társadalom számos tagja beiratkozik a román kaszinóba.

— Osztrák átutazási vizum a lipcei mintavásár külföldi látogatóinak részére. A lipcei mintavásár rendezőirodájának közlése szerint a külföldiek a tavaszi mintavásárra Ausztrián keresztül osztrák vizum nélkül utazhatnak.

— Beigrádot elzárta a hó a kühágtól. Belgrádból jelentik: Belgrád és környékét félméter magas hó borítja. Belgrád városa teljesen el van vágva a külvilágtól, mert az utak járhatatlanok. Minden kísérlet, amely az utak felszabadítására irányult, csődöt mondott. Különösen Montenegro helyzete válságos, mert az élelmiszerszállítás lehetetlenné vált és Montenegro minden szükségletével behozatalra van utalva.

— Meghalt Kármán Elemér, a világhírű magyar tudós. Budapestről jelentik: Tegnap meghalt a Moravcsik-szanatóriumban Kármán Elemér, a modern kriminál-pedagógia európai hírvagy magyar tudósa, 51 éves korában. Ifjabb éveiben a nagyváradi törvényszék alügyésze volt, majd Erzsébetfalván flatakoruak bírójává lett. Ott megalapította a Pestalozzi-otthon, amelyben száz és száz gyermeket mentenek meg a zülléstől. Számos munkát adott ki, amelyek a legnagyobb külföldi szaktekintélyek figyelmét is felkeltették és világhírűvé tették Kármánt.

— Új törvényjavaslatok a magyar parlamentben. Budapestről jelentik: A magyar képviselőház mai ülésén Klébelsberg betérjesztette a polgári iskolákról, továbbá a közszolgálati alkalmazottak gyermekeinek ösztöndíjáról és a magasabb műveltség célját szolgáló ösztöndíjakról és végül a külföldi intézetekről szóló javaslatokat. Ezután folytatták az adómérséklési vitát.

— Halálozások. Özvegy Löwinger Vilmosné született Weisz Katalin életének 89-ik évében ma délután elhunyt. A köztiszteletben álló matrona temetése ma, 23-án szerdán délután fél 6 órakor lesz az aradi izraelita temető halottas házából. Az elhunyt gyermekei és nagyszámú családja illetve rokonsága gyászolja. — Sulyos csapás érte Braun Ede aradi lakost, felesége, született Vészi Julia életének hetvenkettedik és házasságának harminnyolcadik évében hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése 23-án délután 3 órakor lesz a Calea Aurel Vlaicu 88—90. számú házból. Az elhunyt urasszonyt, aki közeli rokona volt Vészi Józsefnek a Pester Lloyd főszerkesztőjének, kiterjedt és előkelő rokonság gyászolja.

— Elsülyedt hegység. Santiagóból jelentik: Tegnap a Claro folyó partján lévő erdős hegy elsülyedt egy 5000 yardnyi földszakadéknak. A folyóban nagy sziget képződött.

Öt vonat Arad—Szeged között.

Az Aradon tárgyaló román—magyar vasuti bizottság teljes megegyezésre jutott. — Készül a megnyitandó vonal menetrendje.

(Arad, február 22.) Beszámoltunk ma szombati napunkban arról, hogy román—magyar vasuti bizottsági tárgyalások folynak az aradi üzletvezetőségnél a harmadik román—magyar határállomás megnyitása ügyében. A tárgyalásokon részt vesznek a vám és a posta delegáltjai is. A román bizottság elnöke *Bungetianu* sziguranca vezérigazgató, míg magyar részről dr. *Dényi* budapesti postaigazgató, dr. *Iharos* budapesti vasuti igazgató, kormányfőtanácsos és *Petz* Antal felügyelő vesznek részt. A C. F. R. részéről *Dima* Emil igazgató és *Staitu* János felügyelő a delegáltak.

A kiküldöttek ma délelőtt és délután folytatták a tegnapi megkezdett tárgyalásokat a pécska—battonyai vasútvonal megnyitására. A bizottság teljes megegyezésre jutott és megállapodtak abban, hogy a vonalat a lehető legelőrébb, ahogyan csak a körülmények megengedik — de legkésőbb május elsején — megnyitják. Abban is történt megállapodás, hogy Arad—Szeged között naponta három személyes és két tehervonat fog közlekedni, sőt ezek pontos menetrendjének megállapítására is megindultak a tárgyalások. Az eddig létrejött megállapodásokat holnap délelőtt 10 órakor tárgyalják.

gyalja le véglegesen a két ország delegátusainak plenáris ülése, amely bizonyára magáévá teszi a tárgyaló-bizottságok megegyezését és helybenhagyja s aláírja a tárgyalásokról felvett jegyzőkönyveket. A kiküldöttek ezután hazautaznak, hogy jelentést tegyenek kormányaiknak. Miután a magyar delegátusok teljes érvényű mandátummal jöttek az aradi tárgyalásra s így az itt történt megegyezés Magyarország részéről véglegesnek tekinthető, most már csak a bucaresti-i kormány jóváhagyása szükséges ahhoz, hogy a forgalom Arad—Szeged között minél hamarabb meginduljon.

Az illetékes tényezők véleménye szerint a vasútvonal megnyitása már május 1-e előtt is megtörténhet, miután a román határállomáson már javában épülnek a vám és sziguranca épületei és a többi szükséges építkezést is megkezdtek már. Ezért — ha a kormányok — főleg a bucaresti-i kormány — szorosított és rövidesen megtörténik — mi sem állhat annak utáta, hogy a harmadik utvonallal esetleg már április 1-én meginduljon és nyolc évi szünetelés után újból meginduljon a forgalom Arad—Szeged között.

Folynak a mészárlások Kinában.

Ujabb csapat sztrájkvezér kivégzése. — Anglia előbb-utóbb szakít Oroszországgal. A szovjetben követelik a diplomáciai viszony megszakítását Angliával.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.)

A londoni lapok nagy cikliket közölnek Sanghain nyílt uccalm végbemenő lefejezésekről és borzalmas részleteket hoznak nyilvánosságra a tömeges mészárlásokról. A Daily Mail megállapítja, hogy a lefejezések csak kis ideig nem tarthatják el a szenvedélyeket és ha a katonák beveszik Sanghait, véres megtorlást fognak alkalmazni a lefejezésekért. Az utolsó jelentések szerint a sanghaini főkormányzó intézkedései folytán a sztrájk szünetben van. Tegnap újabb 88 munkásvezért fogtak el, néhány perc múlva lefejezték őket és levágták fejüket lánzsáhegyre tűzve hordozták körül a városban. A külföldi negyedben teljes nyugalom uralkodik. Idegenellenes tüntetésekre nem került sor, a nemzetközi negyed katonai megerősítése folyik.

A párisi jelentések szerint tegnap Kantonba érkezett az európai antilimperialista szövetség tanulmányi bizottsága, hogy a helyszínen tanulmányozza az angol imperialista törekvések kiművéseit. A francia parlamentben támadások is hangzottak el Anglia és Franciaország kínai politikája miatt. Többek között Durriot kommunista képviselő nagy beszédet mondott a két ország politikája ellen.

A londoni esti jelentések szerint Macdonald kijelentette, örül annak, hogy O'Malley angol megbízott és Csen, Hankauban megegyeztek, a munkáspárt már régen sürgeti a megegyezés létrehozását. A kínai események miatt az angol kormánytagok nagyrésze még

mindig ragaszkodik a szovjettel való szakításhoz. A mozgalom vezetője Churchill pénzügyminiszter, aki rövidesen újabb tiltakozó-jegyzéket küld Moszkvába. Ez a jegyzék is megállapítja, hogy a Kinában folyó angolellenes propagandát tagadhatatlannak a szovjet irányítja, ami éles ellentétben áll az angol-orosz kereskedelmi szerződés záradékával, amely kimondja, hogy a szovjet minden angolellenes agitációtól tartózkodni fog.

A Times cikke szerint az események bebizonyítják, hogy a kommunista szervezkedés Kinában elsősorú, úgy az angolok elleni akciók keresztülvitelében, mint a tömeg feletti uralomban.

A Moszkvából érkezett táviratok érdekes mozgalomról tesznek jelentést. A szovjetunió központi végrehajtó-bizottság nevében interpellációk kintettek a kormányhoz, amelyben tiltakoztak az angol kormány szovjetellenes munkája ellen. Azzal vádolták az angol kormányt, hogy a szovjet ellen uszítja a világ közvéleményét és beleavatkozik a szovjet belső ügyeibe. Követelték, hogy azonnal szakítsák meg Angliával a diplomáciai viszonyt. A megrendelt interpellációra Litvinov külügyi népbiztos-helyettes válaszolt, aki kijelentette, hogy az angol kormány a kínai eseményeket használta fel arra, hogy indokolatlanul vádakat hangoztasson Oroszország ellen, azonban ennek dacára Oroszország mindenkor kész valamennyi vitás kérdést békés módon elintézni.

— Elverték és kirabolták egy gáji gazdát. Veronica Demeter és Zsebelean Demeter cseresi legényeket, akik az elmúlt év őszén a nadlaci vásáron megismerkedtek, majd együtt mulatoztak Ples Alexa arad-gáji gazdával, akit aztán a korcsmából fölvet megtámadtak, súlyosan elverték és kirabolták a nála levő 11.000 lej készpénzt. A törvényszék súlyos testisértés és rablás vétségében bűnösnek mondotta ki s ezért az ügyben ma megtartott főtárgyaláson Veronicát egy évi, Zsebelean pedig félévi fogságbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

— Budapesti bankigazgató tragikus halála. Budapestről jelentik: Dr. Szász György a Kereskedelmi Bank igazgatója, a TEBE főtitkára tegnap délután meghalt az egyik fővárosi szanatóriumban. Dr. Szász halála mély részvétet keltett a magyar pénzügyi világban és Budapest előkelő társadalmában, amelynek a fiatal bankigazgató előkelő tagja volt. Szász dr., Szász-Schwarz Gusztáv tekintélyes budapesti jogprofesszor fia volt. A háború előtt megnősült azonban felesége nemskára elvált tőle és Lánczy Leóhoz, a Kereskedelmi Bank elnökéhez ment nőül. A család után Szász dr. feleszeretett egy szép fiatal szíznőbe, Ilsvay Rózsiba, akit elválasztott férjé-

től, egy földbirtokostól és szülei heves ellenzése dacára feleségül vette. Házassága második vagy harmadik évében tüdőbajt kapott, amelyre híába keresett gyógyulást Olaszországban, Egyiptomban, Svájcban, a betegség mindinkább erőt vett rajta és ez okozta halálát is. Dr. Szász György 33 éves korában hunyt el.

— Andor Zsigmond volt szegedi színházigazgatót egyhavi fogságra ítélték. Szegedről jelentik: Emlékeztetek azok a botrányok, amelyek az elmúlt nyáron játszódtak le a szegedi színház körül. Andor Zsigmond, a szegedi színház igazgatója ellen hajszát kezdtek, amelynek eredménye az volt, hogy felbontották a szerződését és megfosztották a színházigazgatói állásától. A társulat két színésze, Rónay Imre és Felek Lászlóné pedig feljelentették, mert óvadék címén pénzt vett fel tőlük és azt nem fizette vissza. Ma tárgyalta az ügyet a szegedi törvényszék, amely sikkasztás miatt egyhavi fogságra ítélte az igazgatót.

— Sofförvizsga Aradon. Az aradi rendőrprefektúra közli, hogy a sofförvizsgát a vidéki sofförrelöltek részére február 25-én tartják meg. Az aradiak 26-án délelőtt 11 órakor vizsgáznak.

Prima, friss

HERZ szalámi

elismerten a legjobb.

Minden csemegetüzetben kapható.

HERZ ÁRMIN FIAI román szalámigyár.

TIMIȘOARA.

656

Jön! Hercegnő és a bohóc, Pierre Benoit híres regénye Jön!

— **Harsányi Zsolt** nyerte meg a Vojnich-díjat. Budapestről jelentik: A Magyar Tudományos Akadémia mai ülésén a Vojnich-díjat Harsányi Zsolt: „A Nosztalgia esete Tóth Marival” című színművének ítélte oda. Harsányi méltatása után Berzeviczy Albert gróf elnök üdvözölte a távollévő író.

— **Razzia aradi dohánycsempészek után.** Az aradi államrendőrségnek tudomására jutott, hogy az utóbbi időben Aradot valóságos ellepik a dohánycsempészek. A csempészek a Bánságból és Ujaradról jönnek be kocsival és a dohányt zöldségművekkel és aprójószággal borítják be. Háznál-házra járva kínálják a csempészdohányt eladásra. A rendőrség a mai naptól kezdve szigorúan ellenőrzi az Aradra érkező kocsikat és többször meglepetésszerű razzia fog tartani a dohánycsempészek leleplezésére. Nemcsak a csempészeket büntetik meg szigorúan, hanem azokat is, akik tőlük dohányt vásárolnak.

— **Bűnügyi vizsgálat egy jasi bank ellen.** Jasiából jelentik: Néhány nappal ezelőtt nagy meglepetést keltett, hogy több feljelentés nyomán bűnügyi vizsgálat indult meg a fizetésképtelen lett Banca Generala jasi pénzintézet ellen. A bank a feljelentés szerint több millió lei erejéig különböző családokat követelt el, amennyiben az igazgatóság a betétesek pénzét és a hitelbe vett összegeket elspekulálta s amikor minden elveszett, fizetésképtelenséget jelentett be. Az eddigi bejelentések szerint a Banca Generala a buzsui V-ik hadtestet 393.744 lejellel, a bucaresti IV-ik hadtestet két millióval, a constantai IX-ik hadtestet 280.000 lejellel, a svájci Textil-Werke céget 1.850.000 lejellel, a bucaresti-i Merlaub céget pedig 300.000 lejellel károsította meg.

— **Uccajavítás Arad-pernyáiban.** Ma délelőtt a pernyáviai küldöttsége kereste fel Angel István dr. polgármestert, akit megkértek arra, hogy gondoskodik a pernyáviai uccák rendezéséről. Előadták, hogy a pernyáviai uccák ma Arad legelhanyagoltabb utjai, amelyek átlagos javításra szorulnak. A polgármester kijelentette, hogy tanulmányozni fogja a kérdést és a lehetőséghez képest teljesíti a pernyáviai kérését.

— **A bécsi rendőrség nem adja ki az idegenek listáját.** Bécsi szerkesztőségünk jelenti: Röviddel ezelőtt a bécsi lapok kénytelenek voltak a Bécsbe érkező és a szállodákban megszálló idegenek listájának közlését megszüntetni, mivel a rendőrség megtagadta a listák naponkénti kiadását. Bécsben már évtizedek óta számos lap közölte az ideérkező idegenek névsorát és ezért a bécsi rendőrség intézkedése érthető feltűnést keltett és különböző fantasztikus kombinációkra adott alkalmat. Így többek közt avval okolták meg egyes „beavatottak” a rendőrség intézkedését, hogy a közeljövőben több Ausztriából kitiltott Habsburg-főherceg szándékozik Bécsbe jönni és ezeknek érdekében adta ki Schöber rendőrfőnök a listák kiadását megtiltó rendeletet. Értesülésünk szerint ezeknek a híreknek semmi alapjuk sincsen, a listák kiadásának megszüntetését a bécsi szállodások és a különböző idegenforgalmi hivatalok kérték, mivel a listák alapján kéregetők és „feltalálók” rohanták meg az utóbbi időben a Bécsbe érkező idegeneket.

— **BASILIDES MÁRIA** febr. 28-iki hangversenye — minthogy a Kulturpalota mindkét termét az árvizbáli előkészületek foglalják le — a Központi-szálló termében lesz megtartva. Jegy Sándor F.-nél.

Jobb jövőt jósolnak Romániának.

Egy indiai fakiró érdekes jövendőmondásai.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) Néhány nappal ezelőtt Bécsbe érkezett Teresan Laila Hanum, indiai papnő, a világ egyetlen női fakirja, aki európai felolvasó köruton van. Tudósítónk beszélgetést folytatott a rendkívüli szépségű fakiróval, aki mosolyogva mondta el, hogy teste sebezhetetlen és képes arra, hogy önmagát hipnotizálva medális állapotba essék. Életében már háromszor volt tetszhalott, de ennek bekövetkezését mindig előre megérezte. A rendkívüli nő, akinek korát nem lehet meghatározni, 18 élő nyelvet beszél tökéletesen, az összes nevezetes európai egyetemeken hallgatózó volt, odahaza pedig Rabindranath Tagore tanította.

Teresan Laila elmondta, hogy megjövendölte a Habsburg-dinasztia bukását és Habsburg Károly korai halálát. 1911-ben megjósolta a világháborút követő nagy felfordulást Vilmos német excsászárnak, aki ki is tüntette, de nem hitte el a jóslást, mivel lehetetlennek

— **Mussolini nem hal meg erőszakos halállal.** tartotta detronizálását. Nemrégiben Pangalost is figyelmeztette, hogy óvakodjék a tengeri utazástól. Pangalos azonban nem hallgatott a fakiróra és most fogoly Kréta szigetén.

— **Megjósoltam** — mondta a fakiró — Mussolininek, hogy merénylet sohasem fog rajta és nem fog erőszakos halállal meghalni. Tavaly viszont Zita exkirálynénak jósoltam meg, hogy Ottó fia sosem kerül magyar trónra.

— **Meg vagyok róla győződve,** hogy az 1927-es esztendő nagy fellendülést hoz Ausztria és Magyarország számára, de nagy javulás áll be Anglia és Románia helyzetében is. Oroszország egy éven belül vezetőszerepet fog vinni Európa politikai életében.

Ezeket jósolta erre az évre a fakiró, aki egyébként sosem jár egyedül. Kiséretében van egy kígyó, egy teknősbéka, egy macska és egy fehér pincsikutyka, amelyek mágikus művészetének részesei és Indiában szent állatoknak tisztelik őket.

Mozi.

— **Mozi nyílik a volt bécsi császári palotában.** Bécsből jelentik: Osztrák monarchista körökben nagy a felháborodás egy kipattant terv miatt. A bécsi szimfonikus zenekar ugyan is az új Hofburgban hatalmas mozit, valamint nyári vendéglőt és kávéházat akar berendezni és erre vonatkozólag már tárgyalás folyik a zenekar vezetősége és a kereskedelemügyi minisztérium között. A fekete-sárga legitimisták erőyes hangú memorandumot juttattak el a kereskedelmi miniszterhez és botrányokat helyeztek kilátásba a volt császári palota „megszentségtelenítése” esetén.

xx **Hatalmas drámai erő** vonul át azon a nagyszabású irodalmi filmen, melyet Medvevér címen csütörtökig vetít az aradi Apolló mozgószínház. A nagyszabású regény, melyre felfigyelt egész Európa, a litván polgárháború idejébe nyúlik vissza és a művészi rendezés olyan csodálatos realizmussal adja vissza a regény minden részletét, hogy a kép örökké felejthetetlen lesz a nézőknek. Megrázó a kép befejezése és az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx **A nagy város bűnös forgatagában** minden nap végig száguld a 13-as bérkocsi. Egy este Carotin apó, a kocsi tulajdonosa kinyitja az öreg batár ajtaját és egy csecsemőt talál abban. Nem kutatja, hogy ki hagyta ott a szegény gyermeket, hanem felneveli és a város legszebb leánya lesz. Egy nagy muzsikussal megszereti a leányt, de közvetlenül esküvőjük előtt a bűnös város egyik züllött gavallérja, a ki megtudja a leány titokzatos történetét, megakadályozza a házasságot. Ez az aradi Uránia mozgószínház filmújdonosságának, a 13-as bérkocsinak rövid tartalma. A film csütörtökig marad műsoron és az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx **Az aradi Apollóban ma: Hercegnő és bohóc** című film kerül bemutatásra. Főszereplő: Huguette Duflos. Ezt megelőzi az Ulpia Journal No. 3. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

Szervezik

a timisoarai vasutigazgatóságot.

Az új vasutigazgatók értekezlete Bucarestben. A megszüntetésre ítélt aradi igazgatóság sorsa.

(Arad, február 22.) A közlekedésügyi államtitkárság a múlt héten Bucarestbe rendelte az ujonnan felállított új vasutigazgatóság vezetőit, akikkel megbeszéléseket folytattak a végrehajtási utasításokról. Az értekezleten a temesvári vasutigazgatóság részéről Christea Silvius vett részt, aki megbízatást kapott a temesvári vasutigazgatóság megszervezésére. Egyelőre még bizonytalan, hogy a temesvári vasutigazgatóság milyen keretek között fog működni, csupán a területi nagyságáról történt végleges döntés Bucarestben.

Ezek szerint a temesvári vasutigazgatóság az aradi vasutigazgatóság megszüntetésével felőleli jelenlegi területén kívül az aradi igazgatóság vasuthálózatát észak felé, egészen Váradig, továbbá idecsatolják az Alvinc-Nagyszében és Karánsebes—Jilias vasutvonalakat is. A vasutigazgatóság területe egészen Sibiuig terjed. A temesvári vasutigazgatóság vonalhálózatának hossza 2260 kilométer. A temesvári vasutigazgatóság és a megszüntetett aradi vasutigazgatóság jogi helyzete még nincsen tisztázva. Arad, mint vasuti felügyelőség, a szabályzat szerint, Temesvár alá tartozik és vezetése a temesvári vasutigazgatóságból történik. Románia öt vasutigazgatósága közül a bucaresti-i a legnagyobb és a galati-i a legkisebb.

Mulatság.

— **Az aradi árvizbál.** Tegnap délután ülést tartott a megyei és a városi árvizbizottság, amely most a szezon egyik legfényesebb báljának: a március 1-i árvizbálnak az előkészületeivel foglalkozik. A bizottság négytagú végrehajtó bizottságot delegált, amely a legfontosabb teendőket végzi. A bizottság tagjai dr. Nichi Lázár kulturpalotai igazgató, Petrutiu Aron megyei főjegyző, Stefanut Sabin városi főjegyző és Langa Inocentiu tanár. Langa tanár lesz a majordomus, aki a vendégeket fogadja és a táncot rendezi. Rajta kívül negyven frakkos rendező fog a vendégek fogadásánál szorgoskodni. A bizottság többi tagja is erősen dolgozik a bál sikerén. A bál folyamán szépségversenyt is rendeznek. A rendezőség felkéri a jótékony egyesületek elnökeit, hogy a náluk levő gyűjtőveket csütörtökön szolgáltassák vissza. A tombolára is nap-nap után folynak be adományok. Aradváros kereskedői sorban járulnak hozzá a nemes cél eléréséhez. A nagyszabású előkészületekből máris nyilvánvaló, hogy a március 1-i árvizbál, amelyen Averescu miniszterelnök és felesége is megjelenik, grandiózus lesz és azoknak, akik megjelennek, feledhetetlen élményben lesz részük.

Erzsébet Mozgó

Ma d. u. 1/2 5, 1/2 7 és 1/2 10 órakor

A szabad szerelem problémája.

A Modern élet drámája, gyönyörű rendezés.

Főszerepben: Conrad Nagel, Paulette Duval és Lewis Stone.

Péntektől: Elsülyedt világ. Csodafilm.

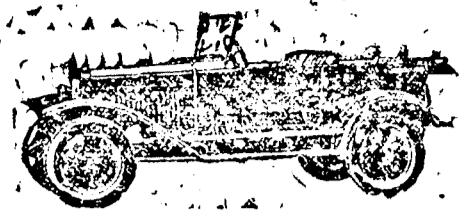
Az aradi Apollóban
ma, szerdán

Hercegnő és bohóc

Főszereplő:

Huguette Duflos.

Az előadások 1/2 5, 6, 1/2 8 és 9 órakor kezdődnek.

OPEL-autók a világ legjobb és legtökéletesebb kis autói;

négy kerékfékkel, Bosch világítással, Bosch indítással és Bosch transzformátorral ellátva. 100 kilométeres ut. mint például Arad-Temesvár és vissza 84.- lejbe kerül.
Kedvező fizetési feltételeket nyújt a vezérképviselőt: 925

KÁLMÁN A. Arad, Piața Catedralei No. 5.

KÖZGAZDASÁG.

Kamatleszállítást kérnek a Banca Nationalától

A lej stabilizációja a nemzeti bank sürgős feladata.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) Tegnap este érkezett rövid távirati jelentések nyomán már közzétük Burileanu kormányzónak a Banca Nationala közgyűlésén a lej helyzetéről elmondott hatalmas beszédét, amelyből — mint ismeretes — kitűnt, hogy a Banca Nationalának egyelőre nincs szándékában megállítani a lej emelkedését. Mai jelentések az általános érdeklődést kiváltott közgyűlés alábbi érdekes részleteiről számolnak be:

A közgyűlést, amelyen Burileanu kormányzón kívül Capitanovici alkormányzó, Baicoleanu, Balanescu, Ghiorghiu, Kiriacescu, Mimy és Storiescu igazgatók is részt vettek, Burileanu kormányzó ismeretes nagyszabású beszédével nyitotta meg. A nagy tetszéssel fogadott bejelentés után Hagi-Teodorachi beszélt, aki az ipar és kereskedelem helyzetének megkönnyítése érdekében kamatlejtést kért. Bejelenti, hogy az elmúlt év nyeresége messze felülmúlja a várakozásokat, ezt azonban nem

tartja egészen örvendetes jelettségnek. Szívesebben venné, ha a tiszta jövedelem jövőben szándékos apasztásával a kamatlábat is csökkentenék; illetve fizetési könnyítéseket eszközölnének az amugy is sanyaru helyzetben levő hazai ipar és kereskedelemmel szemben. Clinceanu, a Banca Nationala volt igazgatója bizalmát fejezi ki az allambank vezetői iránt. Iarca kérdést intéz a kormányzóhoz, hogy melyek azok az intézkedések, amelyet a Banca Nationala tett a lej könnyen katasztrófálissá is válható rohamos emelkedése ellen. Felhívja a kormányzó figyelmét, hogy a lej stabilizálni kell, akár a mai jegyzésen is, mert ellenkező esetben a kereskedelemre óriási veszteség háruulhat. Bejelenti, hogy a román tengerit soha nem adták cicsóbban vagononként 58 fonton alul, a lej emelkedése folytán azonban most alig 42 fontot lehet elérni. Ezután Burileanu kormányzó beszélt, aki reflektálva a hozzá intézett kérdésekre, megnyugtató kijelentéseket tett.

Zürichben 3.15, Párisban 15.50 a lej.

Helyi valutaárak. (Február hó 22.)
Külföldiek: Berlin 40.15, Amsterdam 67.70, Newyork 168.50, London 820, Páris 6.68, Milánó 7.50, Prága 5, Budapest 29.60, Zágráb 2.98, Bécs 23.80, Zürich 32.50. — Áru: Márka 40, dollár 168, angol font 820, francia frank 6.60, olasz lira 7.50, cseh korona 5, pengő 29.60, dinár 3, osztrák schilling 23.80, svájci frank 32.50. — Pénz: Márka 39, dollár 166, angol font 800, francia frank 6.20, olasz lira 7.10, cseh korona 4.85, pengő 29, dinár 2.80, osztrák schilling 23.40, svájci frank 32.10. — Irányzat: lanyha.

Zürichi tőzsdenyitás. (Február hó 22.)
Berlin 123.25, Amsterdam 208.20, Newyork 519.93, London 2522.25, Páris 20.35, Milánó 22.95, Prága 15.40.50, Budapest 90.90, Belgrád 9.13.50, Bucuresti 3.20, Varsó 58.10, Bécs 73.20.

Zürichi tőzsdezárlat. (Február hó 22.)
Berlin 123.25, Amsterdam 208.20, Newyork 520, London 2522.37.50, Páris 20.35.50, Milánó 22.75, Prága 15.40, Budapest 90.90, Belgrád

9.13.50, Bucuresti 3.15, Varsó 58.05, Bécs 73.20.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Február hó 22.)
Devizák: Páris 6.63, Berlin 39.60, Newyork 167, London 809, Milánó 7.37, Zürich 32, Bécs 23.55, Prága 4.97. — Valuták: Napoleon 685, márká 39, léva 1.25, török lira 0.88, angol font 810, francia frank 6.67, svájci frank 32, olasz lira 7.35, drachma 2, dinár 3, dollár 167, kugyel zloty 19, osztrák schilling 23.50, pengő 29, cseh korona 5.

— Az olasz-román kereskedelmi tárgyalások. Bucurestiből jelentik: A kormány gazdasági delegációja ma ülést tartott Garoflió földművelésügyi miniszter elnökletével. Az ülésen Manoiescu ismertette az olasz-román kereskedelmi tárgyalások stádiumát. Lapedatu pénzügyminiszter nem volt jelen az ülésen.

— Az acéltröszt vezére Olaszországban. Rómából jelentik: Mussolini meghívására Thyssen és Fögeler, az európai acéltröszt két vezetője, ma Rómába érkeztek. Olaszország is csatlakozni akar az acéltrösztöz.

— A varsói nemzetközi egészségügyi kiállítás. A kereskedelmi és iparkamara ezúton hozza az érdekeltek tudomására, hogy folyó évi május 30.—jun. 4. napokon Varsóban nemzetközi egészségügyi és az egészségügyet szolgáló technikai anyagkiállítás lesz.

Rád ó-műsor.

Szerda, február 23. Wien—Grác. 19. Zenekari hangverseny. — 21.15. Könyv est. zene. — Pozsony. 18. Jazz-band. — 22.30. Kávéházi zene. — Zágráb. 20.30. Tamburica-hangverseny. — 22. Táncczene. — Milánó. 20.45. Operaelőadás. — Breslau. 20.05. Paul Schramm zongoraestje. — Prága. 20. Hangverseny. — 21.30. Szórakoztató zene. — London. 20.45. Tarka est. — Stuttgart. 19.15. Hangverseny. — 21.30. Brahm-est. — Frankfurt a. M. 20.15. Operaest. — Róma. 20.45. Hangverseny. — Berlin. 20.30. Mozart darabok. — München. 19. Operaelőadás. — 22.30. Táncczene. — Budapest. 9.30, 12 és 15. Hírek, közgazdaság. — 16. Gyermekeknek. — 17.30. Szimfonikus zenekari hangverseny. — 19.15. Kis darabok és szavallatok. — 20.45. Ökonómiai előadás, utána cigányzene.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttékér nem vállalunk felelősséget.

ABBAZIA

klimatikus gyógyhely

Fiume mellett Olaszország
Napsugaras tavasz
az Adria partján.
Tavaszi évad: február—május
Füvészezon: május—október

60 elsőrangú szálloda, pensiók, szanatóriumok, fürdőzenekar. A nagyváros minden szórakozása. Tánc, sport stb.

Pensiók rak szobával együtt 50 Lirától kezdve:

Szállodák: Regina-Palace-Bellevue-Excelsior-Quarnero-Amalia-Eden-Quisisana-Continental-Strandhotel-40 Lirától kezdve:

Szálloda-penziók: Breiner-Bristol-Hotel-Villa Jeanette-Atlantica-Esplanade-Europe vorm. Quitta-Anguszt Luise-Residenz-Savoy-Metropole-Pension Lederer-Angusta (déli strand) Victor-Villa Dr. Landr-Villa Fabri-Hausner-Miran-Tauber (rituális) Salus-Zawojaki-Milano-San Marco-Nettuno-Villa Stera (rituális) 30 Lirától kezdve:

Pensiók: Schlosser-Plöbst-Riviera-Wrus-Jolanda-Lunacek-Venezia.

Szanatóriumok: különböző árakkal Dr. Szegő szanatórium-Neues Kurhaus Dr. Lakatos-Kurhaus Pension Dr. Mahler-Kurhaus Adriatica-Dr. Horváth gyermek-üdülője (Flóra villa). 738

Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy a forrón szeretett hitves, anya, nagynya, rokon és a legnemesebb szivü jötevő

BRAUN EDÉNÉ

született VÉSZI JULIA

Áldásos életének hatvankettődik, boldog házasságának harmincyolcadik évében, hosszúságos szenvedés után elhunyt.

Drága halottunk földi maradványait f. hó 23-án délután 3 órakor fogjuk a Calea Aurel Vlaicu 88—90. számú gyászszobából (fatelep) a helybeli izr. temetőbe örök nyugalomra kísélni.

Pihenése csendes, drága emléke áldott legyen!

Braun Ede, mint férje. Gerő Arminné és Félix Arminné, leánya. Gerő Armin és Félix Armin, vól. Gerő Sándor, Félix Tibor, Klári és Láska, unokái. Özv. Peisner Ignácné szül. Vészi Berta, Vészi József (a „Pester Lloyd” közszerkesztője), Vészi Sándor, özv. Hartmann Jozsefné szül. Vészi Róza, testvérei. Özv. Braun Hermanné, Braun Miksa és neje, özv. Braun Bernátné, özv. Kádár Józsefné, Paskowitz Lipót és neje sógorai és sógoronói, valamint fentiek gyermekei. 1108

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Az aradi Urániában

ma, szordán

Lily Damitával

a főszerepben

13-as bérkocsi

Az előadások 1/2, 5, 6, 1/2, 8 és 9-kor kezd.

Üzletünket március elején áthelyezzük a városházával szemben.
Apponyi Testvérek. :: A'he'vezés miatt mélyen leszállított árak!

MEGJELENT a regények királya „Szerelmek és bűnhődés”, mely felülmúlja minden eddigit. Kapható minden újságárusnál

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetései ára hétköznap 4 lej — bűni, vasárnap 5 lej. — Vasárnapon betűi 5 lej, illetve 10 lej. — A vasárnapon betűvel kiadott szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. n. 5 óráig vezetünk fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 lej, vasárnap 50 lej. A kiadóhivatalt fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse. * * * * * Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 151. * * * * *

Alkalmazás.

KÖZÉPKORU tisztességes nő házvezetőnőnek kerestetik vidékre. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1098

JÓHÁZBÓL való hu tanulóknak fizetésével felvétetik. Menczer Imre textilüzletében Boros Béni-tér. 1090

ÜGYES molnárt keresek március elsejére. Bisztriczky Károly malomtulajdonos Gyorok. 1100

AZONNALI belépésre megbízható molnár állást keres. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 1109

MINDENES leány jó bizonyítvánnyal azonnal felvétetik. Deutsch, Forray-u. 14. szám. 1111

DEUTSCHES Fräulein wird gesucht zu zwei Buben im Alter vom 2½ und 4 Jahre für den 1-ten oder 15-ten März. Offerte mit Photographie dr. Löwincz, Deva. 1078

Lakás.

NEGYSZOBÁS modern lakás kiadó és egy 380 m² területen épült gyártelep eladó. Bővebbet Arad, Str. Cuza Voda (Thököly Imre) 40. 1069

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba, lehetőleg 2 fiatalembernek, esetleg teljes ellátással kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1105

ELEGÁNSAN BUTORIZOTT különbejárati szobát keresek teljes ellátással. Ajánlatokat az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 953

Ingatlan.

ELADÓ olcsón magánház. Cim Zsigmondháza, Újtelep, Stefán Pál. 1096

ELADÓ szőlő 1 hold kolnával Musca határában. Cim Musca 82. sz. 1094

Vétel és eladás.

MÉGVÉTELRE keresek nagy Ficusokat és Filodendromokat. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 1076

TÜKRÖK, szőnyegek, háló, ebédlő, szalon, leány-szoba, konyhaberendezések, fürdőszoba, mángorlók, könyvszekrény, íróasztal, asztalok, székek, antik szekrények, antik varrósztalok. Biedermeier szalon, fali órák, festmények, villany, álló lámpák, kredencek, gyermekágyak, gyermekkoscsik, mosdók, asztalneműk, hár és szalonfotelok, storeok, plüsch terítők, porcellánok, hímzészekel dísz tárgyak stb. eladók. Galgóczy, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-ucca) I em. jobb. 100

ZONGORA elutazás miatt olcsón eladó. Arad, Str. Mărășesti 36. földsz. ajtó 1. 1106

FÜSÖRÖNDŐ étkezési burgonya kapható a Széchenyi malom létesítményében. 1107

GYERMEKKOCSI jókarban levő, nikkelozott eladó. Cim Maros-ucca 1. 1097

BIZOMÁNYBA KERESK dísz tárgyakat, döröndöket, mű- és antik tárgyakat, komplett szobaberendezéseket, szőnyeget, közszükségleti cikkeket, férfi ruhamezőt, egyes butordarabokat stb. — Galgóczy, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-ucca) I em. jobb. 1000

VESZÉK MAKULATURÁT. Kiseleztezt papirokat, újságokat, folyóiratokat stb. jó árban Kerpel könyvtárléte. 1112

Üzletek.

KÁVÉHAZ vagy ÉTTEREM berendezve átadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1113

BETÁRSULNÉK jólmenő üzletbe, vagy vállalatba lej 200.000 tőkével közreműködéssel vagy anélkül, intelligens kereskedő. Tőke biztosítás megkívántatik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1104

Közvetítés.

ELVESZETT öz. Moor Mihályné névze szóló nyugdíjkönyv és egy bizonyítvány. Becsületes megtaláló kéri az azt Rozsnyay gyógyszerárban leadni. 1095

Vidorné kézimunkáztatás az ügyhelyiség elosztása után is, a bejárat a régi! — Készít ágyneműt, függönyöket, fohérműt, terítőket. Arad, Str. Eminescu (Beak Ferenc-ucca.)

Szőlőbirtokosok figyelmébe!

Elsőrendű minőségű

220 m. hosszú szőlőkaró

bármely mennyiségben KAPHATÓ Baracka állomáson (Paulis mellett.)

a Lomási Erdőipar R. T.-nál.

**LEIPZIGER
MESSE**

**Európa legkedvezőbb
bevásárlási helye!**

Tavaszi vásár: március 6—12.

21 országból 11.000 kiállító, 44 országból 150.000 vevő látogató!

1.800 árucsoport minden szakmából: gombostűtől teniszautóig

Közlebbi felvilágosítást nyújt: utazási kedvezmények, utlevél-könyvtételek felől, azonkívül kívánatra prospektusokat küld a mintavásár tb. képviselője:

Angerbauer Jenő úr Timisoara, 1, Gen. Prapercescu 3. Tel. 70 vagy Leipzig Messamt, Leipzig

Élő hal ponty és vágott herca kapható csütörtökön és pénteken

Luttwák József cégnél Arad

Ugyanott prima burgonya kőszinyben és nagyban. 1110

Jövedelmező bérházak,

a város minden részén, magánházak, üzletek, lakások olcsón vehetők

Győrffy „Mures” irodája útján. Arad, Str. Unirei (Fábián Gábor-u.) 15283

Nincs többet ősz haj,

mert az eredeti színét **HAIR REGENERATORUNK** által vissza kapja. — Festhetünk haját szőkőre, világos és sötét barnára, feketére, prosra. Irak Arabiának vagy Hennaival. 1103

HEHS V. ARAD,
László Vilmos-ucca.

Ki akar érettségét? Középiskolai összevont magánvizsgálatokra és érettségire, teljes anyagi felelősség mellett előkészít Galgóczy Magántanfolyam Budapest, VIII. Mária Terézia-tér három

Eladó kényelmes uriház

5 szobás, fürdőszobás elfoglalható lakással, kerttel, autógarázssal. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 945

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR

1927. április 30. — május 9.

Rendesi a **BUDAPESTI KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA**

Vámszabadraktár! — Bef. és külföldi szállítási és utazási kedvezmények! — **Visumkedvezmény!**

Kiállítóknak és látogatóknak felvilágosítást nyújtanak:

BUDAPEST: 1092

a Vásárlóroda, (V., Alkotmány-ucca 8.)

Arad: Kereskedelmi és Iparkamara.

Az anti „HANGYA” szövetkezet boltkezelőt keres

ápr. 29-ki belépésre. Fizetési feltételek meg tudhatók a „HANGYA” raktárnál Aradon, 30.000 lej készpénz, vagy 50.000 lej ingatlan bekebelezés szükséges óvadéknál.

No. 199—1927.

PUBLICATIUNE DE LICITATIE

Cu provocare la Ord. Judecătorei de Ocol No. G. 3522—1927. prin carele să ordineză licitarea lăsămăntului dec. Văd. alui Francisc Kohlbauer născ. Paulina Hamerle, anuș că aceasta licitație, să va ține în Arad, Str. Unirei No. 1. la 4. Martie 1927.

Lăsămăntul formează diferite mobile și recuzite, casnice.

Arad, la 22. Februarie 1927.

1102 Iuliu Papp,

inventariatorul orașului.

Maoulatura papir 5 kgres csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

VIZUMOK követségeknél Utlevél-hesszabítások, G.F.A. bérlétek

!! Künstler-vizumiroda !! Arad, Bul. Reg. Maria 22. :: TELEFON: 86. :: Dacia szállóval szemben.

Bármily ügyet vagy megbizást pontosan elintéz.

Amatott az Aradi Közlöny rotációs gépén. Kiadótulajdonos: Aradi nyomdavezető